

La Frotaxa

Revista de Vilablareix Any I - Desembre 1999 -

2

Telèfons d'interès

Ajuntament (Oficines Municipals)	972-40 50 01
Fax Oficines Municipals	972-23 87 64
Consultori Mèdic	972-40 55 33
Ludoteca	972-40 55 37
Piscina	972-40 55 36
Centre Cultural (Can Ballí)	972-40 55 38
CEIP Madrenc	972-24 26 12
CAP de Salt	972-24 37 37
Atenció al Ciutadà	972-40 01 86
Mossos d'Esquadra	088
Bombers	085
TMG	972-24 50 12
Farmàcia	972-23 26 05
Rectoria (Mossèn)	608-43 58 96

Horaris de serveis

Oficines municipals

De dilluns a divendres, de 9 del matí a 2 de la tarda.
Dimarts, de 4 a 8 de la tarda.

Serveis tècnics

Josep Salló Collell, arquitecte superior: Dimarts en hores d'oficina.

Àlex Palacios Boix, arquitecte tècnic: Dilluns, dimarts i dijous, de 9 del matí a 2 de la tarda.

Recollida d'escombraries

Dilluns, dimarts, dijous i dissabtes.

Recollida de trastos vells

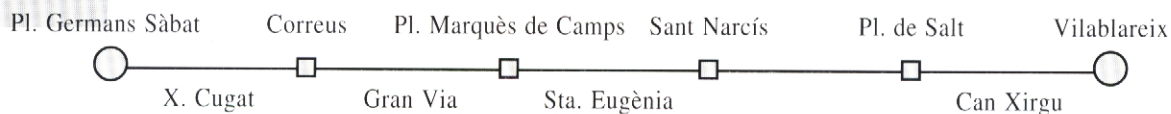
Primer dimarts de cada mes (cal trucar a l'Ajuntament).

Servei mèdic

Dra. Núria Prat i ATS Carme Jiménez: De dilluns a divendres, de 4 a 7 de la tarda.

Pediatra Dra. Anna Soler: Dilluns i dijous de 2/4 de 9 a 2/4 d'11 del matí. Biblioteca.

Horari d'hivern Bus Línia 5- TMG

	De dilluns a divendres (feiners)	Dissabtes	Diumenges i festius
Sortida de Vilablareix	cada mitja hora a partir de 7'25, 7'55,... fins 20'55	cada mitja hora a partir de 7'25, 7'55,... fins 13'25 i a les 16'55	16'55 i 20'55
Arribada a Correus	a les 7'45, 8'15,... fins 21'15	a les 7'45, 8'15,... fins 13'45 i a les 17'15	17'15 i 21'15
Sortides: Germans Sàbat	7'00, 7'30,... fins 20'30	7'00, 7'30,... fins 13'00 i a les 16'30	16'30 i 20'30
Correus	7'07, 7'37,... fins 20'37	7'07, 7'37,... fins 13'07 i a les 16'37	16'37 i 20'37
Pl. Marquès de Camps	7'10, 7'40,... fins 20'40	7'10, 7'40,... fins 13'10 i a les 16'40	16'40 i 20'40
Plaça de Salt	7'20, 7'50,... fins 20'50	7'20, 7'50,... fins 13'20 i a les 16'50	16'50 i 20'50
Arribada a Vilablareix	7'23, 7'53,... fins 20'53	7'23, 7'53,... fins 13'25 i a les 16'53	16'53 i 20'53

Sumari

- 2**
Serveis
- 3**
Editorial
- 4**
Tema
- 6**
Història
- 8**
Informació municipal
- 14**
Escola
- 15**
Salut
- 16**
Entrevista
- 19**
Opinió
- 20**
Esports
- 22**
A l'ombra del campanar
- 26**
Actualitat
- 31**
Gastronomia
- 32**
El viatge
- 34**
Imatges del passat
- 35**
Festes de Nadal

EDITA: AJUNTAMENT DE VILABLAREIX
CONSELL DE REDACCIÓ: Lluís Boada, Anna Frigola, Eva Masó, J. Manel Pallàs, Ramon Ponsatí, Mossèn Josep Ramirez, Joan Ribot, Joan Ripoll i Josep Verdaguer.
PORTADA: Una escena del Pessebre Vivent
DISSENY: Xavier Thibout
REDACCIÓ i INFOGRAFIA: JJ Comunicació
IMPRESSIÓ: Impremta Pagès, S.A.
DIPÒSIT LEGAL: GI-957/99

Edito rial

Revista de Vilablareix Any I - Desembre 1999.

ENRIC VILERT BUTCHOSA, ALCALDE

Felicitació de Nadal

Benvolguts veïns i veïnes,

La sortida al carrer d'aquest segon número de La TORRATXA coincideix amb les festes de Nadal i Cap d'Any.

Aquests són uns dies especials per a la majoria de la gent, dies d'alegria i germanor, dates en què es sol fer balanç de tot un any que deixem enrere.

Aquest 1999 és per a mi i per als altres regidors de l'Ajuntament un any especial, ja que el passat 13 de juny es van celebrar les eleccions municipals d'on ha sortit la composició del nou Consistori que governarà el municipi fins al 2003.

Això suposa un repte important per a nosaltres; noves idees, entrada al 2000, creixement de la població, noves necessitats, etc. i esperem saber donar la resposta adient en cada cas.

Recordo quan, de petit, parlar de l'any 2000 era com si es tractés d'una utopia, com si mai no hagués d'arribar, tot semblava molt llunyà; quantes preguntes que ens fèiem... com seria tot plegat. En aquesta època, qui m'havia de dir que en arribar a aquesta data seria l'Alcalde del poble que m'ha vist néixer i créixer.

És per això que, en nom de l'Ajuntament i a través d'aquesta publicació, tinc la satisfacció de poder arribar a totes les cases del municipi en aquestes festes nadalenques, i desitjar a totes les famílies que tingueu un Bon Nadal i que el proper any 2000 sigui venturós per a tothom. Bones Festes!

El sepulcre de torre mediterrani a Catalunya

L'arquitectura funerària romana a Catalunya

J. MANEL PALLÀS I JULIÀ, REGIDOR DE CULTURA, ESPORTS I BENESTAR SOCIAL

Torre dels Escipions, a Tarragona.

La Torratxa de Vilablareix.

Amb aquest article, extret en gran part d'un estudi fet per Carlos Cid Priego, pretenc donar a conèixer l'origen de la nostra Torratxa, donar una visió de conjunt d'aquest tipus de monuments i, així, complementar el que va sortir publicat en el primer número de la nostra revista.

Hi ha una sèrie de monuments funeraris en forma de torre que tenen una àrea d'expansió en un extens quadrilàter que va de Pèrsia a la Península Ibèrica i de Germània al Sàhara. El sepulcre de torre és molt freqüent en tot el Mediterrani; les seves varietats i complexa formació el converteixen en una de les formes més fecundes de l'Arqueologia clàssica.

Els seus orígens com a forma completa és a Fenícia, encara que la seva procedència pot situar-se a Egipte.

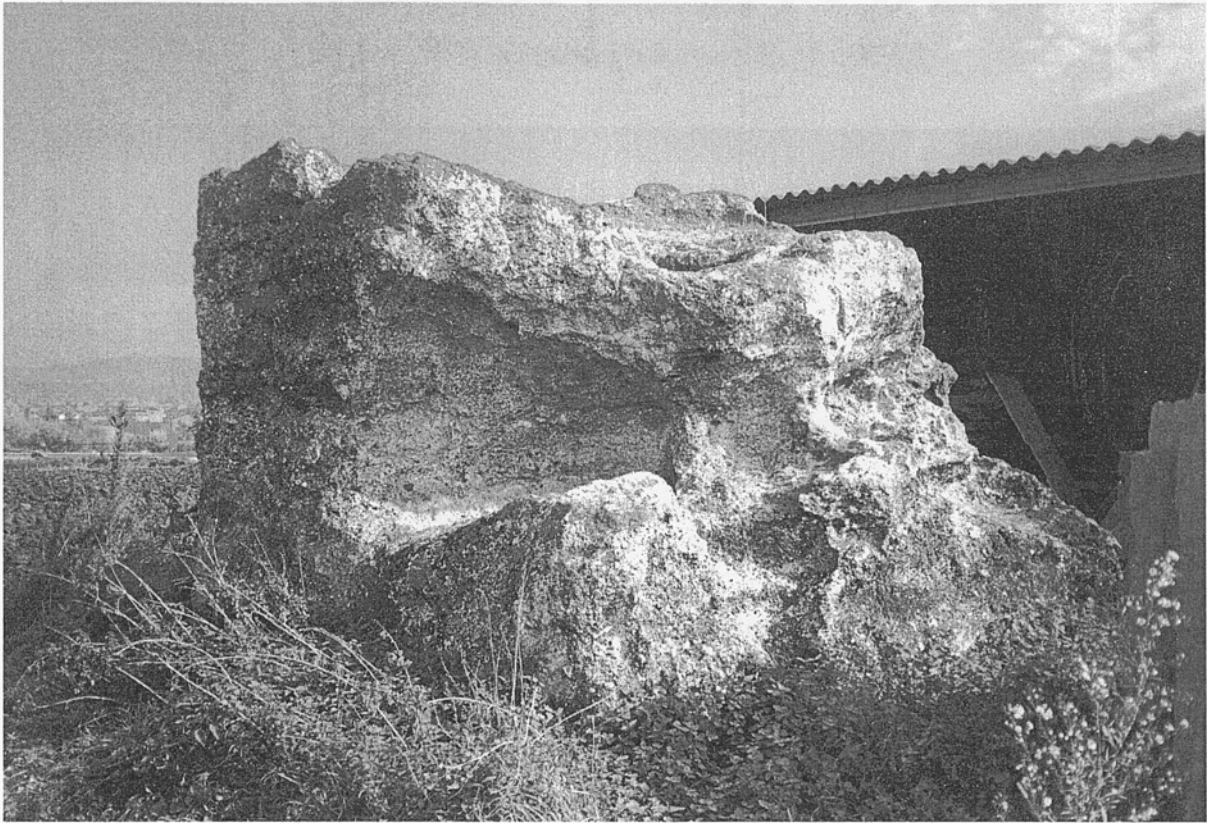
Roma hereta cultura de totes les grans civilitzacions del Món Antic, per tant no és estrany que oferís una immensa varietat de torres funeràries i monuments afins. L'adopció

decidida es produeix quan Roma domina tot el Mediterrani i aprèn la lliçó cultural de l'Orient, a la qual se li deu tant en Art i Arqueologia; sols en aquest moment deixarà d'ésser un Estat d'agricultors i ramaders per convertir-se en centre d'una cultura plural i cosmopolita. El veritable sepulcre de torre es va posar de moda a partir del segle II després de Crist.

Molts d'aquests sepulcres contenien cendres i restes de cremació, com ho demostren les restes que es van trobar a Lloret de Mar.

A Espanya, la seva totalitat es troben a la costa mediterrània i al principi de l'Atlàntic, des d'Empúries a Cadis. Malgrat que resten pocs exemplars, de les ruïnes i dels textos literaris es dedueix que van ser abundants.

A prop de les ruïnes d'Empúries existeix un curiós monument que, per les seves restes, sembla ésser una construcció torriforme d'unes dimensions semblants a la Torre dels Escipions de Tarragona. ►

Restes de la Torre del Mas El Temple d'Aiguaviva.

La que es troba a prop de Lloret de Mar era una torre de tres cossos: base, la torre pròpiament dita i terrassa; els buscadors de tresors van precipitar la seva ruïna. A les immediacions del sepulcre s'hi van trobar restes humanes i algun material. Per l'estudi de les seves restes sembla que es va construir a finals del segle II.

Després tenim la nostra Torratxa, que va ser el tema de la revista número 1. Podem afegir que a prop d'ella s'hi va trobar, l'any 1876, un magnífic mosaic, del que existeix una petita part en el Museu d'Història de Girona i la millor en el Museu Arqueològic de Barcelona. Tot això prova que en el nostre poble va haver-hi una forta romanització, que no s'ha estudiat a fons.

Passat el pont de l'autopista i anant a Aiguaviva a mà dreta, trobem el Mas El Temple, nom que continua la tradició d'una casa d'aquests cavallers. A la seva part posterior hi ha un basament d'uns 2'5 metres de costat i 1 metre d'alçada, aproximadament. Està molt deteriorat, però no hi ha cap dubte que es tracta de les restes d'una torre sepulcral romana que, com la que tenim a Vilablareix, amb la qual s'assemblava molt, és de finals del segle II o principis del III.

No lluny de Manresa, a Castellgalí, a prop de la unió del Llobregat i el Cardener, es troben les restes d'un sepulcre de torre molt important que rep el nom de Torre del Breny. Té una planta quadrada de 10 metres de costat, coberta amb volta. Es mantingué en bon estat de conservació fins que al 1870 va ser destruïda la seva part superior.

La Torre dels Escipions, considerada la més interessant i monumental de la Península Ibèrica, es troba situada a prop de l'antiga Via Augusta, 5 km. al nord de Tarragona, i consta de tres cossos. Sobre el sòcol o podi de planta aproximadament quadrada (4'47 x 4'42), s'eleva un segon cos, una mica més estret. El tercer cos és semblant al segon per la part externa i a la part interior forma una cambra que devia guardar les cendres del personatge (o família) en honor del qual s'havia erigit. L'alçada actual és de 9 metres. El parament de tot l'edifici és de carreus molt ben tallats i ajustats. La façana sud del segon cos, visible des de la Via Augusta, presenta en relleu dues figures d'Atis funerari amb una inscripció sepulcral mètrica al damunt; sembla ser que és de la primera meitat del segle I després de Crist i, per tant, no té res a veure amb els Escipió.

Una mica més sobre la nostra ermita de Sant Roc

JOAN RIBOT PÉREZ

En el terme municipal de Vilablareix hi ha una ermita que, encara que actualment es troba molt derruïda, té una antiguitat inesperada i un valor encara per descobrir. Es tracta de l'ermita de Sant Roc i des de fa un temps sembla que ha tornat una clara il·lusió per restaurar-la, que així sia.

La nostra ermita està situada a la muntanya Sant Roc, on fa temps s'hi feia la romeria o l'aplec el 16 d'agost, festivitat del sant, però des que jo ho recordo se celebra el 2n diumenge de Quaresma.

Per anar-hi, podem agafar el camí de l'església parroquial de Sant Mena, l'actual camí del cementiri, fins al llindar del Mas Pi, d'on a la nostra esquerra surt un caminet abans d'arribar a la Prodeasa, tot seguit veurem l'espadaña.

Molt pocs sabem que Sant Roc amaga una llarga història. Segons escrits de l'època, l'ermita fou bastida al voltant de l'any 1433. Aquest any hom dona llicència per demanar caritat per un cert Sant Roc, en un lloc que no es precisa. Es tracta de la primera capella de Sant Roc de les comarques gironines per a la qual es demanava caritat. Aquesta és la primera notícia sobre l'ermita de la qual tenim constància i el document es conserva a l'Arxiu Diocesà. L'any 1435 els paborde de Vilablareix i Aiguaviva encarreguen al pintor de Girona Joan Antigo un retaule per a l'ermita de Sant Roc.

La coincidència de dates sobre la construcció de l'ermita, sense concretar on es bastirà, al voltant de l'any 1433 i el contracte sobre el retaule de Sant Roc del 1435 ens permeten relacionar ambdues informacions i pensar que es va construir entre 1430 i 1450.

Documents de l'època assenyalen que des de l'any 1440 el rector de Vilablareix tenia llicència per dir-hi una missa els diumenges, que entre 1429 i 1454 es demanaven almoines per contruir un edifici annex i acabar la teulada i l'altar, i que l'any 1434 es dona llicència per vendre ciris segons sembla per acabar l'absis central i l'annex.

En el llibre d'en Joan Freixa s'indica que els obrers que treballaven a Sant Roc es querellaren contra un tal Miquel de Ginestar, pagès de Merlant, que segons sembla tenia deutes amb el capellà per les terres que tenia amb masoveria als voltants de l'ermita. A més, hi ha constància que s'adquiriren relíquies dels sants Desideri, Teòfil, Mansuet i Teodor per venerar junt a Sant Roc i que al voltant de l'any 1621, al costat de l'ermita, hi residia un capellà amb domini sobre camps, terres i boscos de l'entorn, religiós que l'any 1841 va ser traslladat a l'actual Parròquia de Santa Mena.

Els documents de l'època constaten que Sant Roc era realment un santuari interparroquial i que hi anaven de romeria els veïns d'Aiguaviva, Bescanó, Girona, Salt, Estanyol i Riudellots.

Es conserva un escrit sobre els romers de Riudellots, que referim a continuació perquè aporta unes dades curioses i simpàtiques:

El 16 d'agost, diada de Sant Roc, la gent de Riudellots, poble que en línia recta es troba a uns 10 quilòmetres de Vilablareix, anava de romeria fins a l'ermita, on passaven el dia. Sortien a trenc d'alba, tots molt lluïts, amb la veracreu i atxes i un tabernacle amb el sant.

L'aleshores bisbe de Girona, Josep Taverner, però, va prohibir totes les processons des de pobles que es trobessin a més de mitja hora de camí del temple de destí per acabar amb els abusos que es produïen aquestes diades atès que, segons ell, més que processons semblaven festes per irritar i no aplacar la Justícia Divina.

Els de Riudellots, amb el seu prevere al davant, van idear un sistema per continuar fent la romeria i saltar-se la prohibició, simulant que es respectava el decret episcopal. Sortia de l'església del seu poble amb processó fins al Mas Saurí. Arribats aquí, després de caminar uns tres quarts d'hora, guardaven sant i atxes i el capellà la capa pluvial, l'estola i el roquet i, tot seguit, continuaven a peu, no amb processó, sinó privadament. Quan faltava mitja hora per arribar a Sant Roc reorganitzaven la processó i en arribar a la capella feien un refrigeri i reposaven tot esperant la missa de les 10 del matí. Acabat l'ofici, capellà, treballadors, romers i escolans menjaven a càrrec de l'obra parroquial. Ja a la tarda, de tornada, paraven a reposar i fer un refrigeri al Mas Vinyes d'Aiguaviva.

Del retaule de Sant Roc pintat per Joan Antigo, el mateix pintor del retaule major de la Verge de Sant Esteve de Banyoles, un dels millors i més originals de Catalunya, només ens queda el contracte de l'any 1435. Devia ser una bella obra gòtica, ja que es va pintar sobre fusta en tres taules d'onze pams i mig amb bancal i camps tots daurats de vuit pams i mig, amb el patró Sant Roc a la part central. Segons consta en el contracte, va costar 35 florins d'or de la corona d'Aragó, quantitat que actualment seria d'aproximadament un milió i mig de pessetes. Va ser concordat pel ciutadà de Girona Ivó Camps, el rector de Vilablareix Joan Piu, el rector d'Aiguaviva Arnau Celrà i el pintor Bernat Mollera.

Malauradament, no tenim ni es coneixen dades sobre el lloc on es troba el retaule ni les relíquies dels sants abans citats ni del mateix Sant Roc. Actualment, però, es treballa per poder restaurar la capella de la millor manera possible per tal de recuperar l'esplendor i el fervor que havia tingut en aquells temps.

No vull acabar aquest escrit sense expressar el nostre agraïment al Bisbat de Girona i a l'Arxiu Diocesà i la seva directora, Maria Rosa Ferrer i Dalga, per la seva ajuda. També vull donar les gràcies a l'Arxiu Mas de Barcelona.

Les associacions de veïns (II)

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE VILABLAREIX

En la primera entrega d'aquest treball donàvem a conèixer, breument, les arrels que havien fet sorgir el **moviment ciutadà** i consegüentment la seva màxima expressió: **Les Associacions de Veïns**.

En aquesta segona part ampliarem, una mica més, el seu origen, sobretot perquè serveixi de recordatori i exemple, ja que, avui, malauradament, i malgrat que la gestió municipal als ajuntaments és més transparent, hi ha més informació que abans, s'han abordat alguns problemes, s'han millorat les lleis urbanístiques, hi ha més control sobre la corrupció administrativa, es compleix més la legalitat, hi ha més atenció a les necessitats culturals i d'ensenyament, etc., encara queda molt camí per recórrer, i no hem d'oblidar que els ajuntaments són una part més, encara que sigui la més perifèrica, d'aquest tot únic que és l'Estat i que és aquest poder central el que crea la legislació municipal (lleï electoral, d'administració local, del sòl,...) amb la qual mediatitza i limita la vida dels ajuntaments. És l'Estat qui regula i transfereix la major part dels recursos que tindran els ajuntaments, i això és un gran condicionant per donar plena satisfacció a la multitud de problemes que tenen els nostres pobles i ciutats.

Però encara més, com ja vam dir en l'entrega anterior «...**bona part dels serveis que exigeix la vida municipal no són econòmicament rendibles per al capital...**», cosa que suposa una contradicció en la seva lògica del màxim benefici i ho resolvia «...**endossant-los a l'Estat i, més concretament, a les institucions municipals...**». Així, procuren orientar la gestió municipal programant un creixement dels municipis que afavoreixi el capital privat per la conformació dels plans urbanístics i per la solució donada a serveis i equipaments: delegant part de les seves funcions, traspasant a empreses privades, en règim de concessionàries, determinats serveis i realitzacions d'obres, resolent aquells altres serveis -no pocs- que no són rendibles al capital.

El moviment ciutadà com a resposta

El moviment ciutadà sorgeix inicialment com a resposta, dèiem, a les diferents necessitats (escoles, instal·lacions sanitàries, il·luminació...) que se sentien a les ciutats i pobles i de manera especial als barris obrers. En un primer moment, les lluites sobre reivindicacions immediates es realitzen de manera dispersa, però posteriorment van ampliant el seu camp, es passa a formes de coordinació superior i el caràcter de les reivindicacions adquireix una dimensió més global. Ja no es tracta només d'una o altra escola, sinó d'un o altre pla d'ensenyament, de determinada organització de transport, etc. Apareixen també nous continguts per a aquestes lluites, el principal, sens dubte, la democratització de la vida municipal i el control dels ajuntaments.

El suport a les lluites obreres (difusió de propaganda, cessió de locals per a reunions, ajudes econòmiques,...) fou un altre aspecte més que es va anar incorporant a la vida del moviment ciutadà. El moviment ciutadà apareix també lligat a la lluita per les reivindicacions nacionals, a la lluita per la recuperació de la consciència i de la cultura dels pobles. I, amb tot això, la lluita feminista amb la creació de les vocalies de les dones. Tot això va configurar un moviment que va tenir gran importància en la caiguda del franquisme i que avui segueix present a la vida política.

Després va aparèixer un nou tipus de lluita, en gran part superposada al moviment ciutadà. Ens estem referint a les lluites ecologistes, les lluites contra la destrucció i el saqueig de la naturalesa i el patrimoni històric, els recursos i el medi ambient.

El **moviment ciutadà** és, doncs, la resposta organitzada en les **Associacions de Veïns** als nombrosos problemes que es pateixen en els pobles i ciutats.

Resum dels plens i comissions de govern celebrats del 21 de setembre al 16 de novembre

Plens

Sessió extraordinària del 21 de setembre

Ple extraordinari per a l'elecció de membres de les Meses Electorals per a les eleccions al Parlament de Catalunya, que se celebraren el 17 d'octubre.

Es van elegir un President i dos Vocals, per a cadascuna de les dues Meses, i dos suplents per a cada càrrec.

Sessió ordinària del 9 de novembre

Es van aprovar per unanimitat les següents modificacions de les Ordenances Fiscals, a excepció de l'apartat B de l'Ordenança núm. 7, ja que els regidors del grup CiU es van abstenir:

■ L'Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica ha tingut un augment del 2,5% (IPC) arrodonit a 50 pessetes. S'estableix una bonificació del 100% de la quota per als vehicles històrics o aquells que tinguin una antiguitat mínima de 25 anys, comptadors a partir de la data de la seva fabricació. Si aquesta no es coneix, es prendrà com a tal la de la seva primera matriculació o, en el seu defecte, la data en què el corresponent tipus o variant es va deixar de fabricar.

■ L'impost sobre Construccions, Instal·lacions i Obres, tindrà un gravamen del 2,2%.

■ Les Taxes per a la Prestació de serveis de competència municipal seran:

Apartat B) Per a la concessió de llicències urbanístiques, per unitat:

- Obres menors, pròrrogues i canvis de titular: 6.000 pessetes.

- Llicències de primera ocupació o successives o canvi d'ús: 2.500 pessetes.

- Obres majors que requereixen autorització de la Comissió Provincial d'Urbanisme: 30.000 pessetes.

- Llicències de parcel·lació o segregació: 15.000 pessetes/parcel·la.

Apartat C) Per a la concessió de llicència d'activitats i d'obertura d'establiments per unitat:

- Bancs, caixes i entitats financeres: 300.000 pessetes.

- C.1 Activitats innòcues: 30.000 pessetes.

- C.2 Activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses: 85.000 pessetes.

- C.3 Acta de comprovació d'activitats tipus C.1: 12.500 pessetes.

- C.4 Acta de comprovació d'activitats tipus C.2: 30.000 pessetes.

- C.5 Canvis de titular: 10.000 pessetes.

Apartat D) Per a la utilització de piscina municipal:

- D.1 Abonament familiar, excepte majors de 16 anys: 50.000 pessetes.

- D.2 Complement d'abonament familiar per als majors de 16 anys: 5.000 pessetes.

- D.3 Abonament individual: 30.000 pessetes.

- D.4 Entrada per a menors de 14 anys en dies laborables: 1.200 pessetes.

- D.5 Entrada per a menors de 14 anys en dies festius i per

majors de 14 en dies laborables: 1.500 pessetes.

- D.6 Entrada per a majors de 14 anys en dies festius: 2.000 pessetes.

Cal dir que el reglament de la piscina considerarà per als empadronats al poble una subvenció del 80% per als abonaments D.1 i D.3 familiar i individual, per tant, els preus, pràcticament seran els mateixos que l'estiu del 1999.

Apartat E) Per a la concessió de sepultures i llur conservació:

- E.1 Nínxols a perpetuïtat: 80.000 pessetes.

- E.2 Cànon anual de conservació de sepultures: 2.000 pessetes.

Apartat G) Per a la recollida de deixalles i llur transport o tractament posterior:

La quota consistirà en una quantitat fixa, per unitat de local.

- Habitatge de caràcter familiar: 9.500 pessetes.

- Bars, cafeteries, pubs o establiments de caràcter similar: 35.000 pessetes.

- Carnisseries, peixateries, supermercats, econòmats i cooperatives: 35.000 pessetes.

- Magatzems a l'engròs d'alimentació:

a) De superfície inferior als 500 m²: 95.000 pessetes.

b) De superfície superior a 500 m²: 138.000 pessetes.

- Tallers i locals comercials: 30.600 pessetes.

- Entitats financeres: 30.600 pessetes.

- Llibreries, merceries, farmàcies i professions liberals: 19.000 pessetes.

- Indústries o fàbriques que tinguin entre:

a) 0 i 25 treballadors: 90.000 pessetes.

b) 26 i 60 treballadors: 180.000 pessetes.

c) De més de 60 treballadors: 320.000 pessetes.

- Empreses de transport: 49.500 pessetes.

- Restaurants i establiments de caràcter similar: 108.000 pessetes.

A l'article 5è s'hi afegeix: Quedaran exempts de la taxa de recollida d'escombraries els habitatges i locals deshabitats permanentment, prèvia justificació de tal circumstància aportant baixa de llum i aigua. La resolució de les mateixes seran competència de la Comissió de Govern.

S'afegeix a l'ordenança l'Apartat I) que desenvolupa les taxes referents a l'ordenança municipal de control i tinença d'animals:

- I.1 Taxa per a la inscripció al cens: 2.500 pessetes.

- I.2 Taxa recollida: 1.500 pessetes/any.

- La Taxa per a la tinença d'animals de companyia (gossos), serà de 1.500 pessetes, exceptuant les races considerades perilloses, que serà de 3.000 pessetes/any. També es van aprovar per unanimitat:

■ L'Ordenança municipal de Control i Tinença d'Animals.

■ L'aprovació definitiva del projecte de l'obra d'urbanització de les calçades laterals. 1a fase, de la carretera de Santa Coloma.

■ El conveni de col·laboració en matèria de Gestió

Cadastral entre la Direcció General del Cadastre i l'Ajuntament de Vilablareix, per tal de millorar l'eficàcia de la gestió de l'impost sobre béns immobles.

■ La aprovació de la informació facilitada pels mitjans

de comunicació, en referència al traçat del TGV per al nostre municipi, manifest en contra del mateix i requeriment al Ministeri de Foment per tal que faciliti la documentació adient.

Sessió del 5 d'octubre

Es va aprovar:

* Sol·licitar a la Direcció General d'Actuacions Concertades, Arquitectura i Habitatge que, per tal d'adoptar les cèdules d'habilitat de nova ocupació al municipi, s'hagi de presentar com a requisit previ la presentació de la llicència de primera ocupació atorgada per part de l'Ajuntament.

* La liquidació de l'impost sobre el valor dels terrenys de naturalesa urbana.

* De la certificació número 4 de les obres del «Cobert Polivalent amb Pista Poliesportiva» per import de 6.692.781 pessetes.

* De l'endós de la certificació número 4 per import de 6.692.781 pessetes a nom de Grupinver 92, S.L., adjudicatari de les obres del «Cobert Polivalent amb Pista Poliesportiva», a favor de Caja de Madrid.

Sessió del 19 d'octubre

Es va aprovar adjudicar el servei d'actualització cadastral al municipi mitjançant la modalitat de contracte menor que preveu l'article 202 de la LCAP a l'entitat GTG, per l'import de cost total per unitat registral: 1.392.000 pessetes, IVA inclòs. S'havien rebut propostes d'altres dues empreses que es troben executant aquest servei a altres administracions, que eren: BB-TEC, Serveis a l'Administració i NG, Sistemes d'Informació Geogràfica.

Sessió del 2 de novembre

Es va aprovar renunciar al préstec concedit per la Diputació de Girona, en data 11 de febrer de 1997, per import de sis milions de pessetes a formalitzar amb l'entitat Banc Central Hispà.

Sessió del 16 de novembre

Es va aprovar:

■ La liquidació a favor de la Diputació de Girona dels imports corresponents als exercicis 1997, 1998 i 1999 referents al recàrrec provincial de l'Impost sobre Activitats Econòmiques, així com aprovar el calendari per tal de regularitzar els pagaments pendents de recàrrec d'exercicis anteriors.

■ La sol·licitud de Conveni amb el Servei de Gestió tributària de la Diputació de Girona, per tal d'efectuar la inspecció de l'Impost sobre Activitats Econòmiques al municipi.

■ La sol·licitud de les següents subvencions:

- Una d'ordinària i una altra d'extraordinària per import de 1.000.000 de pessetes, al Servei d'Assistència i Cooperació als municipis de la Diputació de Girona.

- Una d'extraordinària al Departament de Presidència de la Diputació de Girona.

- Al Departament d'Esports de la Diputació de Girona, per a l'adquisició de material esportiu.

■ La proposta dels Serveis Territorials de Carreteres de la Generalitat, en referència a la implantació de semàfors al municipi.

Altres actuacions de l'equip de govern

26 de setembre

Reunió amb l'alcalde d'Aiguaviva, per tractar el tema del col·lector que aboca a la riera del Marroc. Hi ha un projecte de la Junta de Sanejament que no ha estat acceptat per l'Ajuntament. Actualment està en fase de modificació.

5 d'octubre

Entrevista amb GAS NATURAL, SA per tal de desencallar l'aportació que ens ha de fer de l'**1,5% de la facturació del municipi** des de l'any 1996 fins ara. Es pacta també que d'ara en endavant pagaran les llicències d'obres que demanin, que ara no paguen.

8 d'octubre

Entrevista amb Julià Gómez, d'Intervenció de la Diputació. Es deuen **6.721.143 pessetes**, que és la seva part de IEA dels anys 1991 fins 1998. Tenim per cobrar de la Diputació **5.000.000 pessetes** (3 pl. Catalunya i 2 de Sant Roc), que no es cobraran si no paguem. Això ha fet que totes les subvencions que ens han donat s'han compensat. S'acorda un Pla de pagament del deute i que ens abonaran les subvencions, la de 3MM una vegada justificades les factures i la de Sant Roc quan es faci el projecte.

Entrevista amb el Sr. Bayona, arquitecte de la Diputació a fi de saber la realitat del projecte de la restauració de Sant Roc. Aquest projecte, al contrari del que es deia, no està ni tan sols iniciat, i per tant no es cobrarà la subvenció si no es fa. Es queda que farà el projecte i que es demanarà a la Diputació que per al proper any 2000 destini una partida de 3.000.000 pessetes per a la restauració. Per part de l'Ajuntament, en el pressupost del 2000 també s'hi dedicarà una partida pel mateix import.

15 d'octubre

Reunió informativa amb tots els veïns afectats per les obres i les contribucions especials de les calçades laterals de la Carretera de Santa Coloma, amb l'enginyer autor del projecte, l'arquitecte municipal i la secretaria de l'Ajuntament.

Resum trimestral de les àrees de Sanitat, Joventut i Ensenyament

LLORENÇ MUÑOZ I LÓPEZ, REGIDOR DE SANITAT, JOVENTUT I ENSENYAMENT

Sanitat:

- Esperem que el color escollit per a la sala d'espera del Consultori sigui del vostre gust, la intenció és que sigui més càlida l'estància.
- En aquestes dates ja està en marxa l'actualització del Cens Municipal d'Animals de Companyia (gossos) i ha entrat en vigor l'Ordenança Municipal de Tinença d'Animals, ordenança que ens situa entre els municipis capdavanters gironins en regular i ajustar-nos a les noves lleis de protecció dels animals.
- Durant uns dies s'ha dut a terme a les instal·lacions municipals la implantació del *xip* als gossos, *xip* que segons la llei és imprescindible per regularitzar la situació de l'animal i que compta amb una subvenció del 20% del seu cost.
- Estem estudiant la implantació de pipi-cans en diferents indrets del municipi per aconseguir una millor convivència entre les persones i els animals.

Comentari:

- Voldria aprofitar l'oportunitat de disposar d'aquest mitjà per demanar-vos a tots els propietaris de gossos una mica de sensibilitat a l'hora de treure'ls

a fer les seves necessitats. És cert que bé ho han de fer, però també és cert que no tothom ha de patir-ne les conseqüències; hem de pensar que fins que no es disposi de llocs adients és necessària una mica de cura i respecte pels parcs i jardins i, sobretot, pels llocs d'esbarjo i joc de la mainada. Tot i que la nova Ordenança regula l'incompliment d'aquesta norma, no volem haver de recórrer a les sancions i comptem amb la vostra col·laboració. Gràcies.

Joventut:

- S'ha dut a terme la 1a Assemblea de Joves de Vilablareix i val a dir que no amb l'èxit que nosaltres esperàvem. L'assistència de joves va estar al voltant de la trentena i la implicació amb el projecte no és del tot suficient.
- En el moment de redactar aquestes línies no és gaire segur que el Casal de Joves «el Caliu» tingui continuïtat a partir del pròxim any, la qual cosa és una llàstima. Tanmateix, haurem de continuar treballant per trobar la manera d'implicar el jovent en activitats i formes d'associacionisme que repercuteixin en una millor comunicació entre tots.

Situació actual del Cobert Polivalent

JORDI FRIGOLA I BUBÉ, REGIDOR D'URBANISME

Amb la intenció de saber si la Generalitat estava disposada a subvencionar part del cost del futur Pavelló Poliesportiu, el passat 30 de juliol l'alcalde, Enric Vilert, i els tinentes d'alcalde, David Mascort i J. Manel Pallàs, acompanyats del representant de la Secretaria General de l'Esport, Joan Canals, es van desplaçar a Esplugues de Llobregat. Allí mantingueren una entrevista amb el Secretari General de l'Esport, Pere Sust i Sagau, el qual va informar-los sobre el tipus d'instal·lacions que pot subvencionar la Generalitat en el nostre municipi, en funció del número d'habitants. Una altra gestió es va fer el dia 27 de setembre, quan vam visitar els tècnics de la Generalitat de Catalunya Ramon Giner i Marià Bordes per definir quin equipament esportiu ens corresponia a Vilablareix.

Gairebé un mes més tard, concretament el propassat 26 d'octubre, vam rebre un informe del cap dels Serveis d'Equipament Esportius, Francesc Fàbrega i Bosch, en el qual ens certificava que, pel seu nombre d'habitants, a Vilablareix li correspon una **xarxa bàsica d'equipaments** esportius; és a dir, una pista poliesportiva descoberta amb vestidors.

Així doncs, van contestar negativament la nostra demanda d'atorgament d'una subvenció per finançar en part el cost de les obres per tancar lateralment el Pavelló Poliesportiu. Per tant, les despeses ocasionades per aquesta actuació aniran a càrrec de l'Ajuntament. La pista descoberta i els vestidors que ens pot subvencionar la Generalitat es faran igualment i s'ubicaran al costat del futur Pavelló Poliesportiu. De fet, els vestidors seran comuns a les dues instal·lacions (pista exterior i pavelló).

Pel que fa a la situació actual de les obres del Pavelló Poliesportiu cal dir que, després de molts problemes amb l'empresa constructora, la primera fase s'ha donat per finalitzada, amb uns mesos de retard. En aquests moments ja s'ha fet el projecte dels tancaments laterals i la resta de les instal·lacions (vestidors, pista exterior, bar, aparcament,...). Pròximament es farà el concurs per adjudicar aquestes obres, que es preveu que s'iniciïn cap al febrer del 2000.

Curs de català per a adults - El Servei de Català del Gironès

J. MANEL PALLÀS I JULIÀ, REGIDOR DE CULTURA, ESPORTS I BENESTAR SOCIAL

El Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) desenvolupa activitats de difusió i promoció de la llengua catalana a través de la xarxa de centres de normalització lingüística, serveis comarcals i oficines de català distribuïdes per tot el territori.

El Servei de Català del Gironès organitza la seva activitat a partir de tres grans àrees d'actuació:

Assessorament lingüístic

- Atenció de consultes lingüístiques.
- Revisió de textos breus.
- Informació de recursos bibliogràfics i informàtics.
- Difusió de terminologia específica.

Dinamització

- Anàlisi i gestió lingüística de les organitzacions que vulguin iniciar un procés de normalització lingüística.
- Campanyes de sensibilització i difusió de la llengua.
- Suport tècnic a iniciatives relacionades amb la normalització lingüística.

Ensenyament

- Cursos generals de català per a adults.
- Cursos d'especialitat.
- Cursos a distància.
- Sessions puntuals de temes específics: redacció de documents, terminologia...

Qualsevol particular o empresa que vulgui fer ús d'algun d'aquests serveis pot dirigir-se al Servei de Català del Gironès: telèfon 972-21 32 62, fax 972-21 35 73.

L'Ajuntament, amb l'ànim d'oferir un nou servei als vilablaretens, vol organitzar, de l'octubre del 2000 fins al juny del 2001, uns cursos de **nivell de suficiència**, orientat a la llengua escrita.

Els cursos van adreçats a persones que, dominant en gran part la llengua oral, volen aprendre l'expressió escrita i millorar l'expressió oral de la llengua catalana. S'hi treballen les capacitats d'entendre el català, de parlar-lo i d'escriure'l. L'objectiu d'aquests cursos és facilitar la comunicació oral i escrita entre les persones.

El curs **S1** té una durada de 45 hores i s'imparteix d'octubre a febrer i el curs **S2** també té una durada de 45 hores i s'imparteix de febrer a juny.

Els alumnes que hagin seguit amb regularitat el curs i superat la prova final, que es fa a la mateixa aula, obtindran el Certificat de coneixements elementals orals i escrits de llengua catalana, equivalent al **Certificat B** de la Junta Permanent de Català.

Per poder organitzar el curs, el nombre mínim d'alumnes inscrits és de 20, sense superar un nombre màxim de 30. Per tant, seria important que totes les persones interessades en inscriure's al curs **S1** o cursos **S1** i **S2** ho comuniquin a l'Ajuntament per tal de saber si és convenient demanar-lo o no.

El CPNL financia el 65% del cost del curs, els preus per a la inscripció del curs d'enguany són de 4.780 pessetes per a cadascun dels mòduls **S1** i **S2**. Els jubilats, pensionistes i membres de famílies nombroses tenen una reducció del 50%. L'altre 35% del cost del curs el financia l'Ajuntament.

Interposen un contenciós contra l'Ajuntament per impedir aparcar camions d'una empresa

ENRIC VILERT, REGIDOR DE GOVERNACIÓ I SEGURETAT CIUTADANA

Com tots recordareu, el passat 1 de setembre, després de notificar la Resolució de l'Alcaldia de data 26 de juliol ordenant la immediata paralització i tancament de l'activitat d'aparcament de vehicles al carrer Plagoi que exercia la Compañía Ibérica de Transportes Especiales, S.A., es va desallotjar la finca de camions.

Amb aquesta actuació semblava que el tema dels camions cisterna estava definitivament acabat.

Doncs bé, mantenint el compromís de mantenir-vos informats, he de dir que el passat 12 de novembre se'ns va notificar que la Compañía Ibérica de Transportes Especiales, S.A. ha interposat davant

el Jutjat Contenciós-Administratiu núm. 1 de Girona un recurs contenciós contra l'Ajuntament.

El dia 16 de novembre, mitjançant un decret de l'Alcaldia, es va procedir a la delegació de l'assistència jurídica necessària en favor dels Serveis Jurídics de la Diputació de Girona, a fi de defensar els interessos de l'Ajuntament en aquest contenciós.

En relació al mateix afer, el Servei Territorial de Girona del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat, mitjançant un escrit de data 5 de novembre de 1999, informa que la Comissió d'Urbanisme de Girona, en la sessió celebrada el passat 28 de setembre, va adoptar el ▶

següent acord: «Denegar, de conformitat amb els arts. 127 i 128 del Text Refós de la legislació vigent a Catalunya en matèria urbanística, la sol·licitud d'instal·lació d'un aparcament de vehicles industrials a l'aire lliure, formulada per la Companyia Ibèrica de Transports Especials, S.A. i tramesa per l'Ajuntament de Vilablareix, segons el procediment que assenyala l'art. 44.2 del Reglament de gestió urbanística i sotmesa al tràmit d'informació pública per mitjà d'un anunci al

DOGNC núm. 2905, de data 8 de juny de 1999, sense que s'hagin presentat al·legacions».

Estem, doncs, davant d'un procediment judicial que afrontarem defensant els interessos del municipi en el sentit de mantenir la decisió de l'Ajuntament de no autoritzar aquesta activitat.

No cal dir que seguirem informant de tots els fets i esdeveniments que es vagin produint en relació a aquest tema.

Entrevista amb el sotssecretari general de Planes y Proyectos del Ministeri de Foment

El passat 25 de novembre, l'alcalde Enric Vilert, el regidor David Mascort i l'arquitecte Josep Salló es varen desplaçar a Madrid per entrevistar-se amb el Sr. Niño, sotssecretari general de Planes y Proyectos del Ministeri de Foment.

L'objectiu de la nostra visita era obtenir informació respecte diversos punts:

- 1.- Com ens afecten les modificacions del traçat del TAV des de l'últim projecte que tenim a l'Ajuntament?
- 2.- Quin seria l'impacte ambiental del traçat (altura dels talussos) al seu pas pel nostre terme municipal?
- 3.- Com ens pot afectar el fet que l'estació s'ubiqui al centre de Girona?
- 4.- Estat del projecte i possibles al·legacions a fer.

Respecte al primer punt, el projecte del que serà el traçat de la línia principal no difereix del que ja tenim, redactat el passat 1998.

Quant a l'impacte ambiental, ens informen que el Ministeri ha introduït modificacions i que està en estudi, especialment el tram entre l'Aeroport i Salt, per ser un dels més conflictius del traçat per la nostra comarca i que s'enviarà al Ministeri de Medi Ambient perquè revisi aquestes modificacions i elabori el projecte definitiu.

Respecte a l'Estació del TAV, sembla que tenen decidit que sigui al centre de Girona, argumentant que és un procés econòmicament més viable i de més alta rendibilitat pel fet que beneficiarà, segons ells, a més gent.

El projecte està en procés de definició final, manifestant que es contestaran les al·legacions fetes, i, per tant, amb poques possibilitats de fer-ne de noves. Una vegada elaborat el projecte d'impacte ambiental sols quedarà la via del contenciós.

Conclusions

El fet de col·locar l'estació en el centre de Girona, on està ubicada actualment l'estació de RENFE, comporta fer una derivació (antena) de sortida direcció França, que divideix novament el nostre municipi.

Hem d'estar molt atents a la manera com s'encreuen tantes infraestructures importants, que, a més de dividir el territori, fàcilment produiran un impacte paisatgístic de notable consideració a causa de la topografia del terreny.

Hem manifestat el nostre absolut rebuig a aquesta solució, que beneficia a molt pocs (el centre de Girona ciutat), perjudicant a molts (tots els municipis del voltant de Girona, a l'entorn de Girona ciutat i tota la Costa Brava Centre i Sud, a més de tota la gent que fàcilment es pot desplaçar per l'Eix Transversal).

Entenem que l'estació en el centre de Girona comporta greus problemes d'aparcament, encareix l'obra i alenteix el recorregut.

En definitiva, pensem que aquesta no és la ubicació adequada, ja que parteix d'una visió massa generalitzada del territori, de la ignorància respecte la realitat de les comarques i, en especial, del desconeixement de les possibilitats de creixement de Girona i del seu entorn.

Com podeu veure aquest serà un tema que ens portarà enrenou, com ha passat en altres ocasions, sembla que, per tal de tenir content al Sr. Nadal, tot s'hi val...

L'Ajuntament regula la tinença d'animals domèstics

DIBUIXOS: ANNA FRIGOLA I BUBÉ

L'Ajuntament de Vilablareix, interessat en vetllar per la salut pública i el medi ambient i afavorir la correcta convivència ciutadans-animal, vol recordar a tots els posseïdors d'animals domèstics que és molt important tenir un bon coneixement de l'Ordenança de Control i Tinença d'Animals, recentment aprovada pel Ple. En aquest sentit, i de forma molt breu, voldria recordar a les persones que tenen gossos algunes de les normes de caire més general:

- 1.- No es pot ser i/o constar com a propietari de cap animal si es té una edat inferior als 18 anys.
- 2.- Els propietaris d'animals estan obligats a mantenir-los en un estat higiènic-sanitari òptim (vacunats, desparasitats, allotjats, alimentats, controlats sanitàriament...).
- 3.- Els propietaris d'animals estan obligats a adoptar les mesures necessàries per impedir que la tranquil·litat dels veïns sigui alterada pel comportament d'aquells.
- 4.- Els propietaris o posseïdors d'animals han de

facilitar l'accés als serveis sanitaris municipals per realitzar la inspecció.

- 5.- Cal inscriure el gos en el cens caní municipal.
- 6.- A les vies i espais públics cal que el gos porti corretja o cadena.
- 7.- Per raons sanitàries i de seguretat, no es permet la presència de gossos en els parcs i zones d'esbarjo infantil.
- 8.- S'han d'adoptar les mesures perquè no embrutin amb les deposicions fecals les vies i espais públics. S'han de recollir els excrements de l'animal.

■ Téns el gos que et convé?

Tenir un gos a casa comporta drets i obligacions. Pensa en les seves necessitats i les possibilitats d'espai.

■ El controles sanitàriament?

L'has de portar periòdicament al veterinari. Cal cuidar-lo, vacunar-lo i desparasitar-lo. En benefici seu i de les persones que hi conviu.

■ Embrutes el carrer?

Evita embrutar el poble amb defecacions del gos i evita també les miccions a les façanes i al mobiliari urbà.

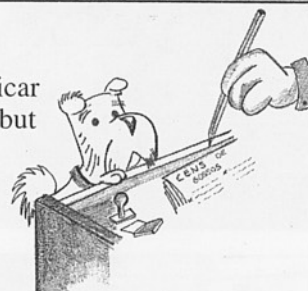
■ Recull els excrements?

Per respecte, netedat i raons sanitàries. Recull els excrements.

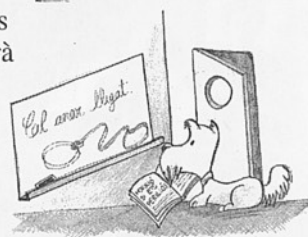
■ L'has censat?

Has de censar i identificar el teu gos. Si no has rebut la informació vine a l'ajuntament.

■ L'eduques?

Cal ensenyar-lo, així es comportarà i no causarà molèsties. Recorda que si el portes a passejar cal portar-lo lligat i amb morrió si és considerat perillós.

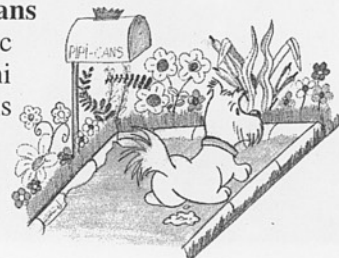
■ I les zones verdes i passejos?

Són llocs d'esbarjo, per tant des dels nens fins a la gent gran han de trobar aquests espais nets i en condicions.

■ Utilitza els pipi-cans

El pipi-can és un lloc on el gos ha de fer-hi les seves defecacions i miccions. Les deposicions fecals també cal recollir-les.

Alumnes de l'escola de Vilablareix

Nens i nenes d'Educació Infantil del
CEIP El Madrenc.

Alumnes de 1r i 2n de Primària de
l'escola de Vilablareix.

Nens i nenes de 3r i 4t de Primària del
centre d'ensenyament públic del
nostre municipi.

Alumnes de 5è i 6è de Primària del
col·legi El Madrenc.

Esteu interessats?

JOANA CASADEVALL, LLEVADORA A.P.D. NÚRIA PRAT, METGESSA I CARMEN JIMÉNEZ, INFERMERA

Avui us volem parlar de diversos serveis complementaris que us oferim, i també voldríem saber la vostra opinió per endegar diverses propostes en col·laboració amb l'Ajuntament.

Primer de tot, i d'acord amb la Joana Casadevall (llevadora de l'ABS de Salt) us volem informar sobre el programa d'atenció a la dona (PAD) que porten a terme els ginecòlegs i les llevadores. Es tractaria d'un conjunt d'activitats que tenen com a objectiu comú donar una assistència integral i de qualitat a la dona i a la seva família. Inclou les següents activitats:

- Atenció als joves.
- Atenció materno-infantil, amb control i seguiment de l'embaràs, educació maternal, atenció al puerperi (si cal visita a domicili) i recuperació postpart.
- Atenció a la menopausa.
- Prevenció del càncer ginecològic i mamari.
- Prevenció i assistència a les malalties de transmissió sexual.
- Prevenció i assistència a les malalties ginecològiques en general.

A Vilablareix, com a part integrant de l'ABS de Salt, es pretén fomentar i potenciar, dintre d'aquestes activitats, el curs d'atenció a la menopausa, que és un curs dirigit a les dones amb edats entre 45 i 65 anys.

El programa de menopausa, com tota l'educació sanitària en general, fomenta la participació de la persona d'una manera activa en la presa de decisions respecte dels diferents aspectes de la seva salut. La menopausa comporta uns canvis naturals en les dones que en alguns casos poden ser mal tolerats com seria el cas dels fogots, etc. Així els objectius del curs de menopausa són:

- Millorar la salut en aquest moment de la vida, potenciant comportaments preventius i de promoció de la salut mitjançant l'educació sanitària i els exàmens de salut periòdics.
- Informar sobre riscos i problemes de salut específics, com l'osteoporosi, malalties cardiovasculars, càncer ginecològic i de mama, alteracions psicològiques i de relacions en aquest període.
- Millorar la qualitat de vida afavorint la integració social i familiar.
- Facilitar informació per poder viure naturalment aquesta etapa.

L'organització del curs de menopausa és de deu sessions, cada sessió és de dues hores aproximadament i es distribuïran de la següent manera:

La primera hora es dedica a fer una introducció a un tema de salut que pot presentar-se en aquesta etapa de la vida com és el tipus d'alimentació, obesitat, hipertensió, tabaquisme, tractament hormonal substitutiu, osteoporosi, etc.

La segona hora es fa exercici físic, bàsicament estiraments i reconeixement del cos, respiracions, i els darrers minuts de la sessió es dediquen a fer relaxació. És important continuar aquests exercicis al llarg del temps, el curs ensenya com fer-ho, però el més important és la constància! L'encarregada de portar a terme aquest curs és la Joana Casadevall, la nostra llevadora.

Si teniu qualsevol dubte sobre això o qualsevol altra part d'aquest programa d'atenció a la dona, podeu preguntar-nos al consultori, o bé demanar hora de visita per a la llevadora o per ginecologia trucant als números del PAD: 972 21 05 15 ó 972 21 04 14.

En la propera revista us informarem sobre un programa que estem preparant per evitar riscos de caigudes a la llar, sobretot per a la gent gran. Per començar, voldríem que les persones grans del poble interessades en fer uns cursos de gimnàstica de manteniment per tenir els múscles més forts i estar més àgils, ens ho diguessin. Us podeu apuntar al consultori o bé a l'Ajuntament i farem una llista per intentar portar-ho a terme.

Per últim, també us volem informar que, a partir d'algun cas concret, s'ha fet palesa la necessitat de transport d'algunes de les nostres persones grans que no tenen possibilitats d'anar caminant o en cotxe al casal d'avis, on poder compartir una estona amb els amics. Les persones que necessitin ajuda en aquest trasllat, també ens ho haurien de dir, ja que l'Ajuntament intentarà posar, sempre que pugui, a la disposició de qui ho necessiti els serveis de la gent encarregada de fer tasques de suport social al poble.

Fins a la propera!

Tot i que el seu estat de salut és força delicat, als seus 90 anys, en Llorenç Riuró Ribot té el cap molt clar i recorda perfectament, i fins i tot amb detalls inversemblants, les primeres dècades de la seva vida, que gairebé coincideixen amb les del segle XX. Els seus pares, en Josep i la Dolors, van tenir vuit fills que actualment encara són vius, amb l'excepció del primer, que es va morir de petit i això va fer que en Llorenç hagi hagut de fer sempre de germà gran. Va néixer el 18 de novembre de 1909 a Can Riuró, l'habitatge familiar del Veïnat dels Deu Roures del Perelló on ha viscut tota la seva vida, tret de l'any que va fer el servei militar a l'Àfrica i dels gairebé quatre anys que va ser fora del poble arran de la guerra civil, dels quals 8 mesos va passar-los tancat a la presó perquè, en acabar-se la contesa, van acusar-lo de ser un dirigent de la CNT. En acabar la guerra es va esposar amb la Loreto Poch Fages -el vestit, les sabates,... el casament el van pagar amb 200 duros que tenia arraconats, dels quals 150 els havia fet en Llorenç fent de rajoler-, i al cap de dos anys van tenir en Josep, el primer dels tres fills que va tenir el matrimoni (els altres dos són en Joan i en Jordi).

Llorenç Riuró Ribot, del veïnat dels Deu Roures de Vilablareix

R. PONSATÍ

Què recordeu de l'època en què vós éreu un petit?

Recordo que la meua família ho va passar molt malament. Hi havia molta misèria i amb tants germans no en teníem prou per viure; fins i tot la casa era més una barraca de pobres, amb les finestres tapades amb sacs, que una altra cosa, de manera que vaig haver de començar a treballar de ben petit. No obstant això, també vaig poder anar a l'escola, primer a la del Perelló i després al Bruguera de Girona.

Què ens podeu explicar de la vostra etapa escolar?

Als 6 anys anava a estudi al Perelló amb la meua germana i recordo que el primer dia, al tornar a casa, el pare es va enfadar molt i va estar a punt d'escalfar-nos perquè havíem arribat estomacats per la mainada. Poc després ja ens havíem ajuntat amb la mainada del barri i amb els del Perelló i anàvem a cops de roc, que quan érem a classe portàvem a la butxaca per estar preparats quan sortíem. N'hi havia de grans que ens atuien, però també hi havia un home que treballava al camp de Can Moles que ens ajudava a nosaltres, que érem 6 ó 7, perquè no volia que el camp quedés ple de rocs. En aquella època, els matins jugava amb una escopeta de pistó que tenia el pare fins que un dia vaig tenir un ensurt, podia haver causat una desgràcia, i ja no vaig tornar-la a fer servir.

Als 9 anys em van dur al col·legi Bruguera de Girona, que feia poc temps que estava fet. Hi anava amb tota la colla del Perelló -la mainada de Can Pere Manta, Can Ferriol, Can Burch, Can Ciurana,...-, de manera que érem 7 ó 8 de la mateixa edat i cada dia anàvem i tornàvem a peu.

Per cert, recordo que quan marxàvem a escola, per saber si els del Perelló eren al poble o ja anaven més endavant, xiulàvem amb l'ajut d'uns cilindres metàl·lics

que van resultar ser unes bales que van estar a punt de provocar una desgràcia: Un dia, remenant per casa per si arplegava 10 cèntims, que aleshores donaven per comprar i fer molts coses, vaig trobar el dos cilindres en una caixa que el meu pare tenia des que va fer el servei als sapadors. Vaig agafar-los i vaig donar-ne un a un amic del Perelló amb el qual, com ja he dit, ens comunicàvem xiulant. A Girona jugàvem molt sovint al carrer de la Clínica Bofill, a la vora de la sèquia Monar, on hi havia una muralla, i un dia se'ns va acudir picar els cilindres, que van acabar explotant estripant-me dos dits i deixant-me la cara ben negra, de manera que un xicot més gran, que era de Ca la Paula del Perelló, em va dur a la farmàcia que hi havia al carrer Nou, on van curar-me.

I de la feina, què ens en podeu explicar?

De ben petit ajudava al pare amb la feina de casa i als 12 anys em van dur a la bòbila de Can Ginesta. L'amo va dir que no podia treballar perquè era massa petit, però com que era un bon home em va buscar feina amb un cisteller que hi havia davant l'actual hotel Melià de Girona. Aquest cisteller feia canyissats per fer celrasos, de forma que les canyes s'havien de pelar, amb una màquina amb puaes, escardar, amb un ganivet, i picar, i per cada 100 em donaven 6 rals.

L'any següent vaig tornar a anar a la rajoleria de Can Ginesta, i com que encara no tenia prou força per fer aquesta feina, l'amo em va dur a la fusteria de Ca l'Oliveras, on vaig treballar un hivern amb la serra. Es tractava de treure la fusta un cop serrada i apilar-la fent castells perquè s'assequés.

Com que volia aprendre a fer rajols, després vaig anar a la rajoleria de Can Perer, on treballava el meu oncle, ▶

que, entre d'altres coses, em va ensenyar una mica l'ofici mentre jo l'ajudava. Quan ja en sabia una mica, un treballador de la casa em va dir que em donaria 3 pessetes per cada 1.000 peces que féssim tots dos. Això, però, m'ho va dir a final de setmana i el dilluns següent, quan vaig anar a la rajoleria, em van dir que s'havia negat en una gorga que hi havia entre Bonmatí i Bescanó. Tot i això, i que la feina era molt pesada perquè sempre estaves ajupit, vaig acabar fent-la perquè un altre treballador que feia rajola em va fer el mateix tracte. Jo havia de pastar fang, de manera que em ficava dins la bassa i amb els peus el xafava, i després el posava en un carretó i el pastava amb les mans fins que quedava ben fi.

Quan vaig aprendre a fer totxos vaig anar pel meu compte i a preufet. Recordo que treballava un mínim de 10 hores i que a les 6 del matí ja començava, i que vaig fer aquesta feina fins que, al fer 20 anys, em van sortejar per fer el servei militar i em van fotre a l'Àfrica, a Melilla, on vaig anar-hi l'any 31.

Abans heu vingut a dir que el vostre oncle us havia ensenyat més coses que l'ofici de rajoler, quines són?

Doncs, quan jo tenia 14 anys em va ensenyar a anar amb bicicleta per la Devesa, però, al cap d'uns dies, quan va deixar-me sol, vaig caure a terra i vaig dir que no tornaria a anar-hi més. Tot i això, als 15 anys vaig comprar-me una bicicleta de la marca «Royal Clens» a Can Ciurada de la plaça Catalunya. La bicicleta, que em va costar 45 duros, vaig tenir-la força temps i després va utilitzar-la el meu noi petit fins que li van robar per la Festa Major de Palau. A més de per anar a la feina, aquesta bicicleta la feia servir per anar al mercat de Girona dels diumenges i me'n recordo que sempre guardava la bicicleta a Can Ciurana.

Com ho vàreu passar fent el servei militar tan lluny de casa?

M'hi vaig estar un any i un dia i només vaig tenir dos permisos per anar a casa i un d'ells encara va ser per haver fet un servei voluntari. Vaig passar gana, em vaig enyorar, vaig estar molt fotut... en definitiva, me'n van passar moltes però me'n vaig sortir i d'això es tractava.

A quin servei voluntari us referiu?

Jo m'estava a Sanitat a Melilla, on també hi havia regulars i legionaris, que passaven per la nostra caserna per veure si ensarronaven els soldats de lleva i s'apuntaven a aquests cossos. El capità de la meua companyia va demanar voluntaris per anar fins a Ketama a buscar un moro que s'havia fet mal mentre treballava en la construcció d'una carretera. Vaig anar-hi voluntari amb el meu ajudant, un noi d'Almacelles, i una mula molt grossa. Vam fer més de 100 km. i, en arribar, vam posar el malalt en un costat de la mula i jo a l'altre, perquè era una mena de cadira doble i s'havia de fer contrapès.

Com és que vàreu estar fotut?

Va ser després d'haver vingut de permís. Un dia que hi havia fires a Melilla i que jo estava a la quadra amb un noi de Castelló de la Plana, les mules es van escapar i el sergent ens va fer anar a buscar-les. Hi havia un matxo mot bo però que tirava a terra a tothom que volia pujar-hi a cavall. Jo vaig donar-li un cop amb el cinturó i ell em va donar una cosa que em va marcar el clau a la cara. Se'm

En Llorenç Riuró quan va fer el servei militar als vint anys i escaig.

va fer un flemó i vaig passar-ho molt malament i tot i que poc després de passar l'accident tenia 6 ó 7 metges al voltant no es decidien a portar-me a l'hospital, com jo demanava fins a discutir-me amb el tinent-metge.

Al final, em van visitar a la companyia i em van dur a l'hospital, on l'endemà vaig entrar a quiròfan, van fer-me un tall amb el bisturi i, al sortir el pus, va deixar-me de fer mal. Em van embenar el cap i tenia febre i vaig estar un mes a l'hospital alimentant-me de llet condensada amb aigua.

Allà vaig fer-me amic d'una monja, a la qual ajudava a fregar els vidres i ella em donava galetes i moscatell i m'avisava quan el metge venia a passar revisió. Per cert, després de l'operació, aquesta monja va donar-me un got de llet i vaig haver d'anar al lavabo de seguida i mai més no m'ha agradat la llet.

Teniu alguna altra anècdota d'aquesta època a Melilla?

Puc explicar que d'«aguinaldo» ens donaven un ral amb el que podies comprar un tros de pa, sardines i gasosa. Cap al final de la mili, la meua família va demanar a un noi que havia estat assistent del general Moscardó que digués al general que no tenien notícies del seu fill. De seguida em van fer presentar a Villa Sanjurjo, on un sergent em va cridar per preguntar-me perquè no escrivia a casa i fer-me escriure-hi. Per anar de Melilla a Villa Sanjurjo era una nit de vaixell, un vaixell al qual s'havia d'anar amb barquetes perquè estava ancorat 100 metres mar endins. Però com feia molt mal temps i mala mar, vaig haver d'esperar 5 dies per embarcar al vaixell, on vaig conèixer un altre català que feia de correu i que va dur una carta que jo li vaig donar.

Què feu en acabar el servei militar i tornar a casa?

Vaig anar a treballar de rajoler a Can Montseny, on vaig estar-m'hi 3 ó 4 anys fins que un meu cunyat em va dir si volia dur material a les obres, feina que vaig fer fins que va venir la guerra. ▶

Els fills d'en Llorenç, Josep i Joan acompanyats de Ricardo Costa, Josep Poch i Vidal Faixedas.

A l'esquerra, en Llorenç i la seva esposa, la Loreto Poch, en el casament d'un dels tres fills del matrimoni.

Com vàreu viure la guerra?

El 37 em van fer anar a València, on tenia un cosí que feia de cuiner, la qual cosa va permetre que al cap de tres dies anés a oficines. Després vaig assignar-me a un batalló de Sanitat per anar a buscar ferits i d'aquesta manera vaig jo i els meus companys, érem entre 20 ó 30, vam ser dels últims a passar l'Ebre en la retirada. Ja no passava cap tren i darrere nostre tot eren explosions als ponts. Vam venir cap Barcelona i vam anar a parar a Balaguer, on hi havia comandament i la Brigada d'en Durruti, on n'hi anaven alguns del Perelló i que va afusellar un oficial que volia passar-se als nacionals davant nostre.

A continuació vam anar a Bellpuig, on dormíem en una barraca de pagès al mig del camp, i després a Artesa de Segre, Agramunt i Ponts, on cada dia menjàvem un cuní i on vam quedar-nos fins que vam entrar en combat. L'aviació dels nacionals ens anava bombardejant fins que acabava els projectils i vam treure més de 500 ferits, un dels quals el coneixia perquè m'havia fet les bigues de la cort de casa. A aquest noi, a qui vaig posar a sota d'un cirerer perquè estigués una mica protegit, el van ferir a les cames però estava content perquè havia volat un niu de metralladores. Jo recordo que m'amagava a sota un passadís. Amb les mules, els ferits els portàvem a una caseta on els anaven a buscar les ambulàncies.

A la retirada vaig anar a Ripoll, on tot cremava, Camprodon, on vaig dormir en un magatzem molt gran. Llavors, amb autocars, vam passar a França pel Coll d'Ares, però els carrabiners no ens deixaven passar amb cotxe i van dir que qui volés creuar la frontera hofes a peu. Vam anar per un corriol on hi havia moltes dones i criatures i en arribar a Prats de Molló, on vam dormir, la gendarmeria ja ens esperava.

A Arlès ens va venir a buscar el tren i ens van dur a Perpinyà, on els gendarmes vigilaven que ningú no saltés del tren, i després fins a Irun, on vam arribar de nits i ja ens esperava la Guàrdia Civil. Vam ser-hi un dia i l'endemà ens van dur a un camp de concentració a Pamplona, on dormíem apilats. Vaig entrar-hi a principis de febrer i no vaig sortir fins el 21 de juny, quan van ingressar-me a la presó provincial de Pamplona.

Tot i que érem quatre en una cel·la, cagant i pixant allà

mateix i que només ens donaven faves seques per menjar, vaig estar-hi prou bé perquè un del poble que s'havia passat als feixistes em va portar 50 duros que li havien donat a casa.

Mentrestant a casa demanaven l'aval per treure'm de la presó, el pare va anar a veure l'alcalde però li van dir que no li'l donaven perquè algú m'havia acusat de ser dirigent de la CNT, suposo que pel fet que en una paret de casa hi havia una pintada d'aquesta organització anarcosindicalista. Aleshores, vaig demanar que em traslladessin a Girona i em jutgessin.

A mitjan agost em va arribar l'aval, que jo vaig guardar-me a la butxaca, i el 25 de setembre em van traslladar, amb dos de Lloret i un altre noi, a la província de Barcelona, fins on ens va dur lligats. Un cop allà, la nova parella de la Guàrdia Civil ens va deixar deslligats i ens va dur fins a la presó de Girona, que era cap al Seminari.

Als pocs dies em van fer declarar, després que haguessin condemnat a mort un pare i un fill del carrer de la Rutlla i a penes de 10 fins a 60 anys a molts altres. En quedàvem uns quants per jutjar i jo vaig negar que fos dirigent de la CNT. Després ens van fer passar d'un en un davant el jutge per presentar al·legacions i jo vaig dir-li que tenia l'aval que acreditava el meu comportament. Recordo que coneixia un que tenia un quiosc a la Rambla que em va dir que sortiria al cap de tres dies i, finalment, el 18 d'octubre em van cridar i em van dir que podia sortir lliure.

Ja per acabar, i canviant de tema, quins són els canvis més notables que ha experimentat el poble en aquests anys?

Quan jo era jove al Veïnat dels Deu Roures hi havia 4 cases habitades i ara només n'hi ha tres, però això no vol dir que hàgim perdut població, ans al contrari, perquè el Perelló ha crescut moltíssim, tant en nombre de cases com d'habitants. Però el canvi més important s'ha produït en la forma de viure de la gent; ara la majoria de les persones, tant aquí com arreu, viu molt millor que abans, jo, tot i no trobar-me bé i ser molt gran, no hi tornaria pas en aquells temps de misèria quan, per exemple a la postguerra, ens feien entregar el blat. Per cert, que jo vaig protestar i vaig tenir una enganxada amb el secretari i el segon dia en van acabar donant la raó.

La pitjor malaltia

JOAN RIBOT PÉREZ

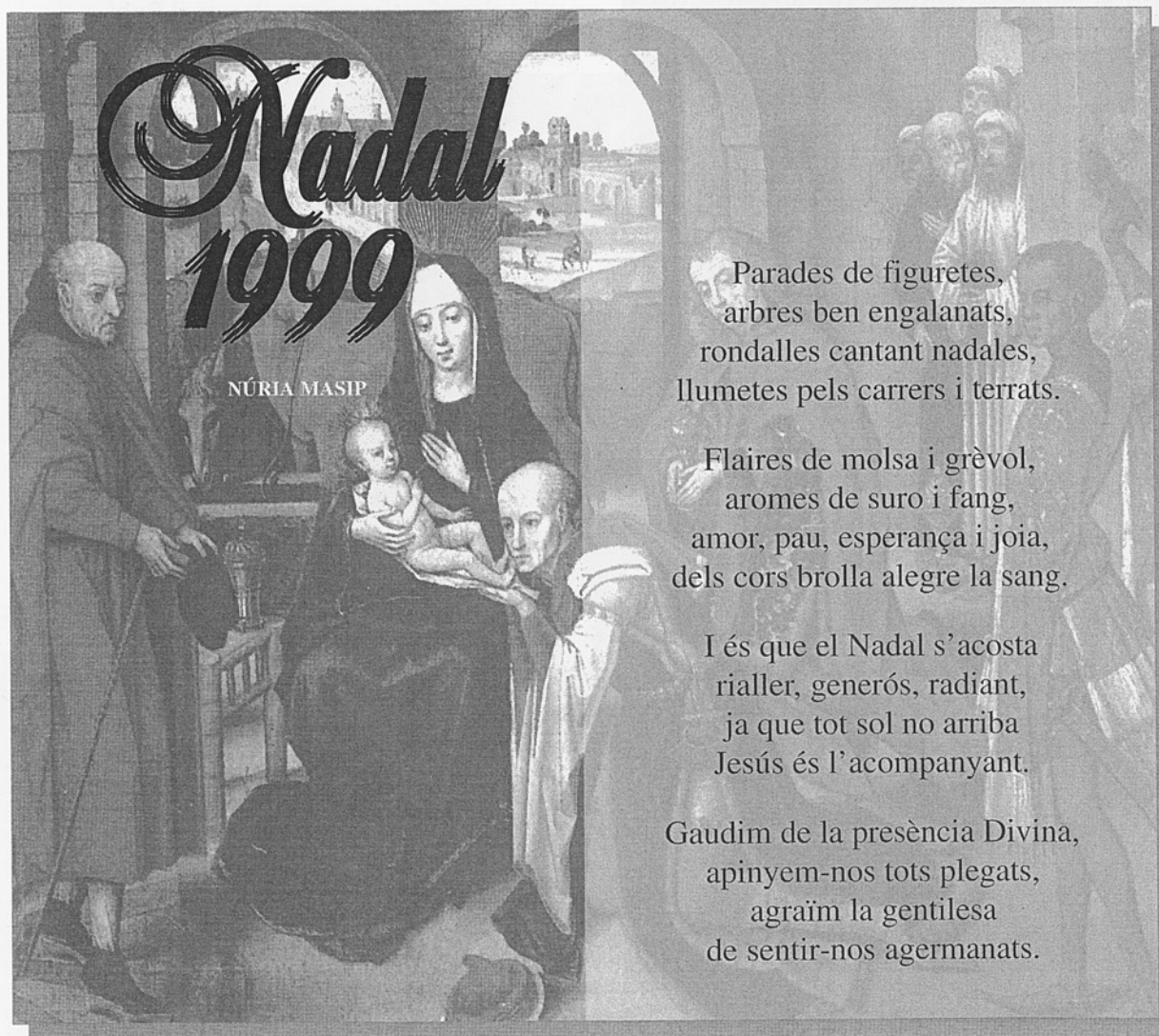
Encara tenim a la memòria la gatzara de les Fires i ja som a Nadal, temps important per reflexionar i intentar fer el bé i ésser millors amb propòsits i fets. Damunt de tot tenim a les nostres consciències un problema gran, «la soletat», perquè quan algú es troba així és perquè no té família o amics o si en té no pot comptar amb ells. En una època en què la solidaritat sembla un valor en alça amb la gent de fora les nostres fronteres, amb els abandonats i desheretats, per contra, no ajudem a familiars o amics pròxims.

Actualment predomina amb excés l'individualisme, ja que les persones, i sobretot la joventut i la gent gran, es tanquen massa amb si mateixes; sembla que no els agradi relacionar-se amb els altres. Això és especialment greu a la actualitat, ja que es corre molt i la vida es més despersonalitzada perquè tothom pensa només en si mateix i rebutja les idees dels altres. Al cap i a la fi tenim poques relacions d'amistat i convivència i les familiars s'acaben trencant ja que, sense adonar-nos-en i fent bona la dita que diu «tinc molta feina»,

quan arribem a casa tots estem molt «esgotats» i no tenim ni ganes de parlar.

Mica a mica, anem perdent una de les activitats més importants de l'ésser humà: el diàleg, la comunicació amb els altres que enriqueix el nostre esperit i a voltes ens fa més humans. Com solucionar-ho? El que és millor, penso, és desenvolupar més intensament les relacions familiars i la convivència social, encara que de vegades ens resultin molt cansades o pesades. Només quan ens preocupem amb freqüència i interès de les persones del nostre entorn i procurem augmentar les amistats i relacions tindrem la sort de no sentir-nos sols. No ens oblidem dels que tenim a prop nostre al l'exercir la solidaritat sense, per descomptat, oblidar-nos dels països del Tercer Món.

Finalment una reflexió, ara que ve Nadal cal canviar i saber que per a tots nosaltres el Nadal ha de ser tot l'any, ja que com a persones no vivim sols, podem exercir la solidaritat i la convivència sense adonar-nos-en. Bon Nadal a tots!

Parades de figuretes,
arbres ben engalanats,
rondalles cantant nadales,
llumetes pels carrers i terrats.

Flaires de molsa i grèvol,
aromes de suro i fang,
amor, pau, esperança i joia,
dels cors brolla alegre la sang.

I és que el Nadal s'acosta
rialler, generós, radiant,
ja que tot sol no arriba
Jesús és l'acompanyant.

Gaudim de la presència Divina,
apinyem-nos tots plegats,
agraïm la gentilesa
de sentir-nos agermanats.

Protagonistes de l'esport

Aquesta secció pretén donar a conèixer persones del nostre poble que són protagonistes de l'esport a nivell estatal, català o gironí. Entrenadors, jugadors, àrbitres..., amb actiu o retirats. En aquest número són dos entrenadors d'esports molt diferents com són el futbol, esport que arrossega masses de gent i amb milions de practicants arreu del nostre planeta i l'hoquei patins, més minoritari, però amb molta afecció a Catalunya, i del qual en som una potència mundial. Tant en Benet com en Josep M., a les categories que estan entrenant, segurament sofreixen grans pressions, tant a nivell de aficionats, moltes vegades fanàtics, com a nivell de Junta Directiva. Però a diferència d'altres de la seva categoria, la seva faceta d'entrenador és un complement a la seva professió.

Benet Masferrer Rich

Va tenir una llarga etapa com a jugador i va arribar a ésser internacional juvenil. Va jugar en diferents equips: quatre temporades al Girona, tres en el Pontevedra, va tornar a Catalunya i va jugar tres anys en el Gimnàstic de Tarragona, tres a l'Olot i, per acabar, es podria dir, la seva carrera de futbolista, una altra vegada en el Girona, dos anys. De totes maneres, avui en dia encara segueix jugant partits de futbol.

En quant a la faceta d'entrenador, va començar entrenat durant una temporada al juvenil del Belllloch. Després ha entrenat durant dues temporades al Salt, una a l'Anglès, set al Vilobí, una al Guixols i al Girona i les dues últimes al Cassà.

En una de les temporades que va entrenar al Vilobí va aconseguir l'ascens a la tercera divisió, categoria on encara hi milita.

Aquesta temporada està entrenant al Cassà a la categoria Preferent Catalana i el pensa deixar classificat entre els millors, on l'equip favorit per quedar classificat en primer lloc es el Rubí.

En Benet Masferrer i Rich a la seva època de jugador (Foto: Miquel).

Josep M. Busquets i Hereu

L'esport de tota la vida ha sigut l'hoquei sobre patins. Com a jugador va jugar amb el Girona C.H. dues etapes diferents i també amb el C.P. Tordera, on, la temporada 1978-79, va ascendir a la Divisió d'Honor, després va jugar amb el GEiEG, per acabar la seva etapa com a jugador amb el SHUM Maçanet, la temporada 1980-81.

Com a entrenador va començar entrenant el Lacustària de Llagostera i el Riudellots, equips ja desapareguts. La temporada 1988-89 va entrenar els equips juvenil i júnior del C.P. Tordera, amb l'equip juvenil es van proclamar sotcampions d'Espanya. A mitja temporada va passar a ser també tercer entrenador de l'equip de la Divisió d'Honor, passant a ser el segon entrenador la temporada següent, que va plegar a mitja temporada en ésser cessat el primer entrenador. De la temporada 1990-91 a 1993-94 va entrenar el primer equip de Geieg. Aquesta temporada es va treure el títol d'entrenador superior, per poder entrenar a categoria nacional. Les dues temporades següents va entrenar al C.H. Lloret, el qual va perdre a la segona la promoció d'ascens a la Divisió d'Honor. Després va anar a entrenar al C.P. Jonquerenc, que a la temporada 1997-98, va aconseguir l'ascens a la Divisió d'Honor, també aquesta temporada vol aconseguir la Copa Generalitat.

En Josep M. Busquets i Hereu, el 2n per l'esquerra dels ajupits, quan era jugador del C.P. Tordera la temporada 78-79.

A la temporada 1998-99 va ésser cessat del C.P. Jonquerenc, quan l'equip era la revelació de la categoria, vuitès. A la fi del campionat aquest equip va perdre la categoria. El febrer va agafar el primer equip del C.H.P. Blanes, que va aconseguir l'ascens a la Divisió d'Honor.

Aquesta temporada va començar entrenant el C.H.P. Blanes, d'on va ésser cessat el passat 16 de novembre. L'objectiu amb aquest equip era la permanència, en una categoria on el FC Barcelona és l'equip favorit.

A la temporada 1988-89 va ésser distingit com l'entrenador revelació de la temporada.

Dani Oliveras es proclama campió de Catalunya de Trial

En Dani Oliveras Carreras ha obtingut aquest any 1999 el títol de Campió de Catalunya de Trial a la categoria juvenil. Va fer 12 anys el passat 1 de novembre, per tant, té molts anys per obtenir molts èxits d'aquí en endavant. Des que va començar a competir, el palmarès del Dani ha estat el següent:

Any 1997

- 4t classificat del Campionat de Catalunya en categoria aleví.

Any 1998

- 3r classificat en el Campionat de Catalunya, en categoria juvenil.
- 1r classificat al Campionat Provincial Gironí.
- 2n classificat Challenge.

Any 1999

- Campió de Catalunya en categoria juvenil
- 10è classificat en el Campionat d'Espanya, categoria cadet (categoria superior a la juvenil).
- 2n classificat en els Tres Dies de Santigosa, pilot més jove en categoria juvenil.
- 9è classificat en els Tres Dies dels Cingles, pilot més jove.

A més, ha participat en alguns trials cota i open.

En Dani Oliveras en plena competició.

25è aniversari del Pessebre vivent de Vilablareix

PAQUITA XARLES I ARNAU

El Pessebre vivent de Vilablareix compleix 25 anys. Corria la tardor de l'any 1974 quan, amb uns noiets i noiets de la Parròquia, vàrem pensar en la possibilitat de representar unes escenes del pessebre durant les festes nadalenes.

Però, com començar? Ningú de nosaltres no tenia experiència en aquest afer, de manera que el primer que se'ns va ocórrer per aquell Nadal del 74 va ser anar a visitar un parell de pessebres vivents a uns pobles que ja portaven alguns anys de rodatge.

Vàrem passar tot un any fent reunions i treballant i, per fi, la nit de Nadal de l'any 1975, amb uns mitjans econòmics molt precaris i un fort treball de grup, va començar al nostre poble el Pessebre vivent, que enguany celebrarà la seva 25ena representació, tot un record per a un poble que l'any 75 no passava de mil habitants.

Al començament, com sol passar sempre, va ser dur: pocs diners, molta feina i, com en totes les coses, vam haver de pagar la falta d'experiència amb més d'una errada.

Des dels primers anys vàrem organitzar també la Cavalcada a la nit de Reis, que arribava pel camí de Can Jordà. Qui no recorda l'espectacle que es dominava des de la terrassa de l'església? La llum de les bengales desprenia petites espurnes que trencaven la foscor. Més tard es va decidir alternar el recorregut, de manera que un any la Cavalcada anés fins a l'església i l'altre fins a la plaça del Perelló.

Amb el pas dels anys les coses varen millorar i aquelles representacions que van començar per entretenir els joves els caps de setmana s'anaren convertint en una cosa seriosa. Ben aviat l'Ajuntament de l'època, sense necessitat de demanar-ho, es va oferir a subvencionar la meitat del pressupost, la qual cosa va fer que tant el Pessebre vivent com la Cavalcada emprenguessin una nova volada perquè, evidentment, hi havia més mitjans.

Encara uns anys més tard, també l'Ajuntament ens proporcionà les carrosses que tan goig fan i des d'aleshores els Reis de l'Orient arriben a Vilablareix pel camí de Mas Creus, passegen pels carrers i places del poble i saluden i reparteixen regals als més petits a la plaça del Perelló. Jo penso que és una de les cavalcades més boniques de les comarques gironines.

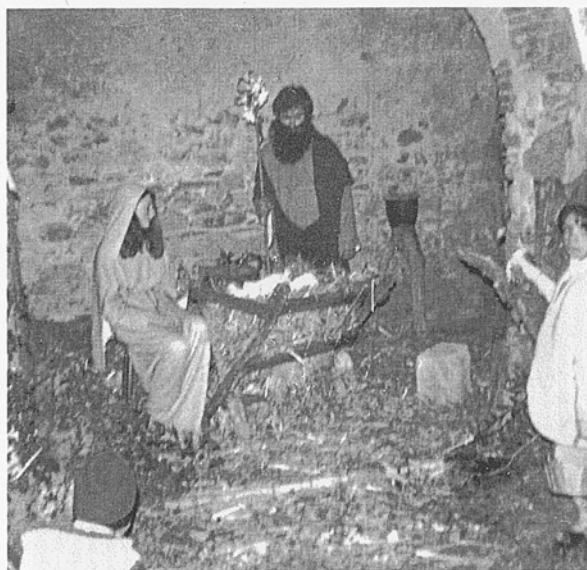
Aquests noiets i noiets, que amb tanta il·lusió van començar les primeres representacions fa just 25 anys, han crescut, alguns estan casats i tenen fills i ara tota la família representa un quadre.

Aquell petit gra de mostassa s'ha convertit en un arbre des d'on els àngels anuncien la bona nova a tot el poble de Vilablareix cada Nadal. Hem passat moltes hores junts preparant el Pessebre, hores bones i hores de maldecaps, alguns que col·laboreu ara no vàreu viure el començament, d'altres encara no éreu al poble, per això és bo refrescar la memòria.

Uns quants que us emporteu la part més dura i la responsabilitat de tot el muntatge us passàveu els dos últims dies al paratge del Pessebre, només marxàveu per anar a menjar i dormir.

I què passava als vestidors? Doncs, mai no va ►

A l'ombra del campanar

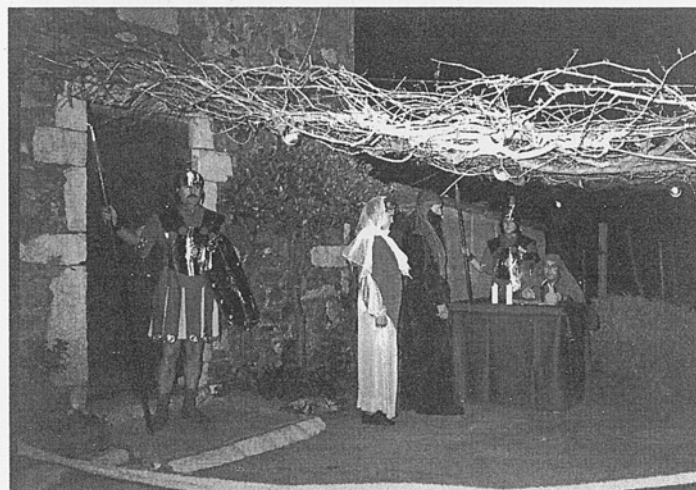
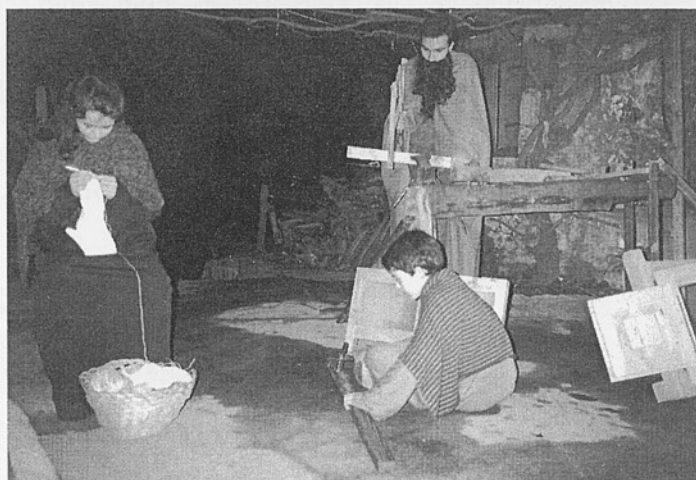

haver-hi baralles, ans al contrari, una gran amistat i el guirigai normal a l'hora de preparar les escenes.

Anècdotes? D'anècdotes algunes, sobretot els primers anys. Quan ens preparàvem per a la representació un dia que era diumenge, ja que cada any a més de la nit de Nadal fèiem una o dues representacions en dies festius, ens vàrem adonar que ens havien robat els llums del quadre dels pastors. Un altre any, mentre preparàvem la llenya per fer una gran foguera al mig de la plaça, en un moment de distracció, una furgoneta va carregar tota la llenya apilada. Encara un altre any, mentre tots estàvem al paratge del Pessebre, varen trencar un vidre d'una finestra i es varen emportar els paquets d'avellanes torrades que teníem preparades per al pica-pica.

Potser una de les anècdotes més curioses va ser la que va passar el primer any que vàrem organitzat la Cavalcada de Reis. Vam assajar un matí de diumenge a plena llum del sol, sense pensar que els reis sempre arriben al vespre, doncs vet aquí que la gent que s'esperava davant l'església mirant per on venien, tot d'una, se'ls va trobar al davant. Durant uns anys va haver-hi una forta crisi de Marededéus, cap noia volia assumir aquest paper, no estava de moda, per això quan vam trobar-ne una li vàrem donar el personatge vitalici.

Recordeu alguns de vosaltres quan sacrificàveu les tardes dels diumenges per construir una petita barraca de canyes al davant mateix de la cova? Aquell petit grupet es deia «Joventut la Rialla» i el paratge del Pessebre es deia «El camp del grill». Sembla que últimament aquests noms han desaparegut, serà per allò del «cambio»? Eren noms emblemàtics que feia més de vint anys que existien, però els temps canvien i les persones també i, de fet, el nom és el menys important, ja que el Pessebre continua i això és el que realment importa. Jo espero que sigui per molts anys.

Festa de Sant Menna

MOSSÈN JOSEP RAMÍREZ I CARLES, RECTOR

Com cada any, el diumenge següent a l'onze de novembre, dia de sant Menna, el nostre poble celebra la seva "Festa Major Petita". Enguany s'escaigué el dia 14. A dos quarts de dotze s'oficià la Missa solemne al temple parroquial en honor del nostre Patró. L'acompanyament musical anà a càrrec de la Cobla Ciutat de Girona la qual, acabada la cerimònia religiosa, interpretà, dintre dels actes programats per l'Ajuntament, tres bellíssimes sardanes davant de l'església, que feren les delícies de les balladores i balladors. Tot i que els dos dies anteriors havien estat plujosos, el sant (amb permís de l'home del temps) ens obsequià amb un bon matí, lluminós i radiant, que féu més llúida la festa.

Donada la importància que, almenys per a nosaltres, té sant Menna, i amb l'autorització corresponent del Departament de Mitjans de Comunicació Social del Bisbat, reproduïm la bonica síntesi que el Full Parroquial diocesà del mateix diumenge dia 14 publicà en la seva secció fixa "Un sant a l'absis", signada per Mn. Martíà Brugada, rector de Palafrugell:

Un sant a l'absis **Sant Menna** *dijous 11 de novembre*

Un pelegrí d'Empúries visità, el segle VI, el famós santuari de sant Menna, a Egipte, i se n'emportà una ampolla-record, com feien habitualment els pelegrins de l'entorn del mediterrani que visitaven aquell santuari. Ara aquella ampolleta de terracota es conserva al Museu Arqueològic de Girona i testimonia la devoció que, en aquella època, va desvetllar aquell sant a les nostres terres on també se li dedicaria l'església parroquial de Vilablareix, de la qual es coneix l'existència des del 882.

Era un oficial grec d'una legió romana i martiritzat a Alexandria el 296. Les llegendes posteriors van acolorir la seva vida i el seu martiri. El seu culte assumiria elements del culte al déu egipci Amon. Damunt la tomba del sant, prop

d'Alexandria, se li dedicà un famós santuari denominat Karum Abu Mina. La veneració del màrtir s'expandí a Constantinoble, Roma, Romania i a molts altres indrets. Els cristians coptes d'Egipte continuen venerant-lo com el seu gran patró. A tota la conca mediterrània es troben ampolletes -amb la figura del sant amb les mans d'orant alçades i flanquejat per dos camells, que evocuen el trasllat miraculós de les seves relíquies i les caravanes que s'adreçaven a la seva tomba -que els pelegrins portaven amb aigua de la font miraculosa propera al santuari del sant (com passa amb aigua d'altres santuaris). La popularitat de sant Martí, celebrat aquest mateix dia, va eclipsar sant Menna del calendari festiu.

A fi de completar i ampliar les dades ofertes per ►

A l'ombra del campanar

Mn. Martirià i segons notícies i informacions espigolades d'ací i d'allí podem afegir el següent:

El culte a sant Menna és poc documentat a Hispània. Sembla que "Abu Minas" o sant Menna va néixer a Egipte, estigué enrolat a les legions romanes i fou martiritzat a finals del segle III o inicis del IV. El motiu del seu martiri ens ha arribat, segurament, embolcallat de tradicions i llegendes populars. Efectivament, havent deixat la milícia,

es retirà al desert a fi de dedicar-se a l'oració i penitència. De fet, els coptes cristians d'Egipte el veneren com a patró del desert, dels criadors de camells i dels mercaders de caravanes. Aquest retir, però, durà poc ja que al cap de cinc anys i amb motiu de la celebració del natalici dels emperadors Diocleciana i Maximilià entrà de sobte a l'amfiteatre i aixecant la veu cridà amb totes les seves forces, dient, emmanllevant unes paraules del profeta Isaïes: "Ecce apparui non quaerentibus me" (Heus aquí que m'he mostrat als qui no em busquen), per fer pal·lès que es presentava lliurament i sense cap coacció. Acte seguit, recriminà als representants de l'Imperi el fet de ser tan cruels amb els cristians. Com era de suposar, fou prè i martiritzat al cap de pocs dies, acabant decapitat amb l'espasa. Per això, la imatge que presideix el nostre altar major el presenta amb la palma del martiri a la mà dreta i una llarga espasa que aguanta amb l'esquerra. Els cristians recolliren les seves despulles, que tot seguit començaren a venerar.

El seu culte s'extengué aviat per Palestina,

Constantinoble, Gràcia, Itàlia i França. Vilablareix i Sentmenat (Vallès Occidental) són els dos únics llocs de Catalunya d'on el sant n'és el patró.

Són típiques les famoses "ampullae" o "eulogiae", una de les quals, com indica mossèn Brugada, es conserva al Museu Arqueològic de Girona (n'hi ha una altra al Museu Diocesà de Vic). Eren una mena de cantimplors de terra cota que els pelegrins s'emportaven quan visitaven el sepulcre del sant, decorades amb iconografia i inscripció en grec.

En un article que el doctor Jaume Marquès i Casanova (a.C.s.), que fou canonge de la seu gironina i cronista oficial de la ciutat, publicà en el programa de la Festa Major de Vilablareix l'any 1972, explica que el bisbe Teuter l'any 882 "féu donació a la Seu de Girona d'alguns delmes pertanyents a la basílica de Sant Menna in Villa Ablares", amb la qual cosa consta que Vilablareix ja era dedicada a sant Menna aquell any. I continua dient que l'any 1019 el bisbe Pere de Rotger va reorganitzar i redotar la Canònica, o Comunitat de Canonges, de Girona i també va donar-li les rendes de l'església de "Sant Menas de Vilablareix", que fou escrita en la forma "Sancti Menati de Vila Blares". Un document de 1020, continua dient el doctor Marquès, està escrit en la forma "Vilablarix" i en un altre del 1362 posa "Vilablareixio". Però aquesta qüestió, per altra banda ben interessant, de l'origen i significat del nom de Vilablareix ho deixem per als tècnics en la matèria.

Comissió de Festes

S'està organitzant la Comissió de Festes

Tothom que en vulgui formar part pot trucar a l'Ajuntament

Els Vilablaretens que vulguin utilitzar la cuina del Centre Cultural "can Ballí" poden adreçar-se a l'Ajuntament

Els Reis

Costumari Català - El curs de l'any (Joan Amades)

Segons la tradició, els tres Reis d'Orient van restar satisfets i tan joiuosos d'haver pogut adorar i admirar l'infant Jesús, que, de retorn a llurs països, van repartir entre la gent que van trobar durant el curs del llarg camí tot allò que portaven, com un gest d'expansiva alegria. I, en record d'aquesta joia reial, cada any es reproduïx llur gest generós i es prodiguen els presents portats pels Reis.

Hom fa creure a la mainada que, de retorn de Betlem, els tres Reis porten joguines i galindaines infantils a tots els infants que són bons minyons i que no fan enutjar llurs pares ni el mestre.

Dels tres Reis, l'un és ros perquè és d'una terra on tota la gent és rossa; un altre és negre per la mateixa raó que el seu company, i el tercer és blanc, no pas perquè sigui vell; tot al contrari, precisament és el més jove de tots. Però heus ací que al moment d'arribar a Betlem i veure la gran resplendor que sortia de la cova, afanyós de poder ésser ell el primer d'adorar, va apartar a empentes els seus companys que el precedien a fi de poder-s'hi posar al davant. El Jesuset, com a càstig perquè abusava de la seva joventut, li va fer tornar ben blanques la cabellera i la barba, talment com si fos un vellet.

Perquè els Reis sàpiguen allò que hom desitja cal escriure una carta petitòria. La mainada que va a l'escola s'ha de fer la carta ella mateixa, ha d'ésser sense cap taca, sense esmenes ni cap gargot. Les cartes que no reuneixen aquestes tres condicions els Reis les llencen sense llegir-les. Als nens molt petits que encara no saben escriure els fan les cartes llurs pares.

Aquest dies, entre la mainada, no es parla sinó del Reis. Dies abans hom pregunta als infants que troba si ja han escrit la carta, quines coses han demanat i què volen que els portin.

A la vigília, la mainada surt a rebre els Reis proveïda de fanalets de paper penjats al cim d'una canya o bastonet. L'arribada dels Reis va precedida d'un seguici de fadrins a peu, carregats amb llaminadures.

Per rebre els Reis, els infants posen la sabateta al balcó. La tradició explica l'origen d'aquest costum. Hi havia dos germanets, nen i nena, que van saber que el Jesuset era tan pobre, que no tenia sabates, i, condolguts, van decidir donar-li les seves. Com que eren brutes i impresentables les van rentar i, a fi que s'eixuguessin, les van posar al balcó. L'infant Jesús, agraït per aquest gest de generosa caritat, no tan sols no els va acceptar les sabatetes, sinó que les va omplir de presents, en premi de llur bondadesa. I des d'aleshores els infants han seguit posant les sabatetes al balcó i els Reis les han anat omplint de presents.

Els Reis a Vilablareix

A Vilablareix també arriben els Reis, la cavalcada es passeja pels carrers del poble fins a la plaça de l'Ajuntament, on són rebuts per mainada i gent gran, però seria bo que tots els infants anessin amb el seu fanalet i que tothom cantés la cançó del tres Reis, per donar-los una gran benvinguda.

A un quart de vuit de la tarda, la Cavalcada arribarà al pont del camí de l'Església, seguirà pel carrer Migdia i després de passar per diferents carrers del poble arribarà a la plaça de l'Ajuntament al voltant de les vuit.

Petits i grans hem de rebre el Tres Reis, tot cantant:

*Visca els tres Reis de l'Orient
que porten torrons a tota la gent
una botifarra per la meva mare
un porró de vi pel meu padrí
un tros de pa pel meu germà
un tall de coca per la meva boca.*

En Miquel
Torrent amb un
grup d'actors
del grup de
teatre de
Vilablareix.

La nova direcció fa revifar el grup de teatre de Vilablareix

EVA MASSÓ I ANNA FRIGOLA

El canvi en el grup de teatre s'està realitzant. Estem descobrint una nova manera d'aprendre, a fer teatre. Assagem amb moltes ganes i constantment, i tot això és degut a l'incorporació al grup d'un nou director: en Miquel Torrent.

A continuació, i amb quatre paraules, hi ha més o menys el que ell a fet en el teatre, i seguidament unes quantes preguntes perquè el pogueu conèixer millor.

El nostre director va començar a fer teatre a colònies, a l'escola primària, l'institut, fent petites representacions de final de curs; però no és fins els 15 anys, amb un paper en els "Pastorets de Banyoles" on va pujar per primer cop dalt d'un escenari. Fou al del Centre de Catòlics de Banyoles. Aquest era l'espai que tenien per poder assajar i fer les representacions.

Aquests lloc també l'ocupava un grup de gent més gran, que feia el teatre tradicional. Els joves per la seva banda, feien un teatre més modern. Per poder utilitzar aquest espai tenien un acord amb els grans. Ells havien de fer de *jove galan* en les obres representades pel grup de gent gran, com per exemple a "Gent d'ara".

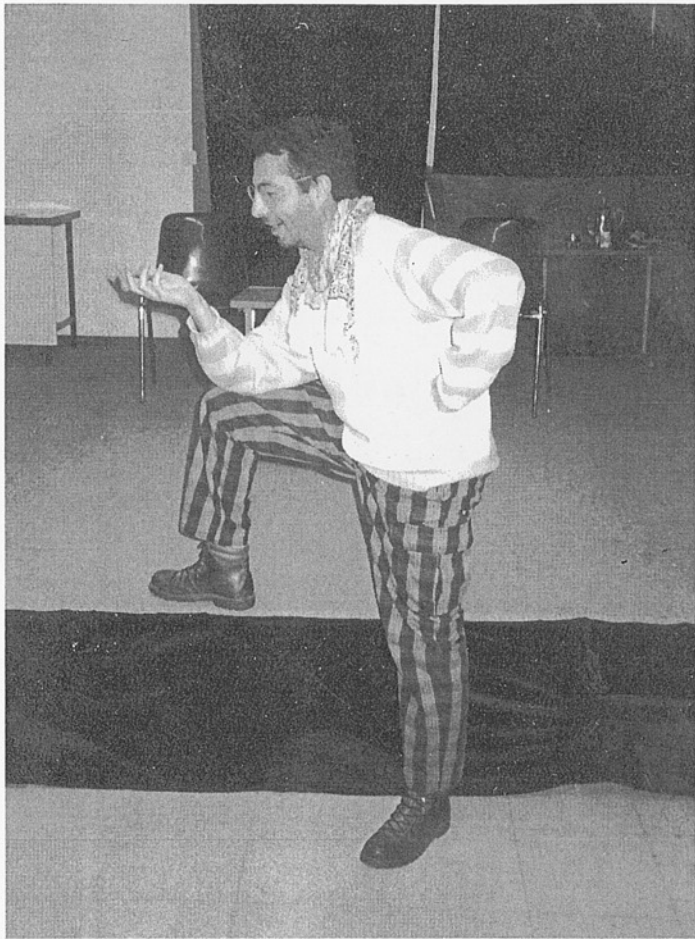
A l'any 77 s'ajunten amb un grup de teatre de Barcelona i estrenaran la primera obra de Joan Solana titulada "El retaule del dia vuité", fent set representacions per Girona i Barcelona. L'any següent van representar "Morts sense sepultura", una obra existencialista on es donava una visió de la vida d'unes persones a la reraguarda.

No fa més teatre fins l'any 84 quan representarà un monòleg titulat "Els danys del tabac", que formava part d'un grup de quatre obres curtes de Txèkhov.

L'any 85 fou un any molt productiu. Estrenen amb "Teatre d'Art", el seu grup, una farsa antimilitarista titulada "El berenar dels generals" i en fan unes 20 representacions. Amb aquesta obra representen el teatre gironí en un congrés de teatre amateur realitzat a Igualada, rebent una de les millors crítiques. Aquest mateix any guanyen un dels Premis Ciutat d'Olot, i estrenen al Teatre Municipal d'Olot. És tracta de "L'entrenament del campió abans de la cursa", obra dramàtica amb un gran contingut de violència.

Per aquestes dates, és planteja pujar el nivell del teatre amateur de Girona, i crear una companyia semi-professional. Es crida un director professional: en Xicu Masó. És fa un càsting d'actors de la província i és representarà "La Mandragora" de Niccolò Machiavelli. Arran d'això neix una gran amistat amb en Xicu Masó, que ha estat una figura clau en la seva vida teatral. L'any 89 el convidarà a ser l'ajudant de direcció en una adaptació del "Hamlet" per a nens amb el "Talleret de Salt".

L'any 95 s'inaugura el Teatre Municipal de Banyoles, i amb això una etapa daurada pel teatre de Banyoles. Per a la inauguració l'alcalde proposa a tots els grups de teatre de Banyoles que facin la seva obra més representativa. Grans i joves participen en aquesta festa i "Teatre d'Art" representarà novament "El berenar dels generals".

El nou director del grup de teatre L'olla dels maiquiets, Miquel Torrent.

En aquesta etapa cal destacar l'alcalde Joan Solana, que li proposa a en Xicu Masó que faci revifar el teatre a Banyoles. I a l'any 96 estrenaran "Al vostre gust" de William Shakespeare. L'any següent representaran "Ivonne princesa de Borgonya" de Witold Gombrowicz. Aquest mateix any, fa un col·laboració amb el grup de teatre al carrer "Babaus Teatre".

Aquest últim any actua a "Woyzeck" de Georg Büchner, dirigida per Xicu Masó amb el "Teatre de l'Estació". En l'apartat d'interpretació ha estrenat "Leonci i Lena" amb la gent de Banyoles; i per si no fos poca feina, és un dels responsables de la programació del teatre de Banyoles.

- Aquesta és la primera vegada que fas de director. Quina diferència hi ha entre dirigir i interpretar?

- Fa uns mesos, a Banyoles vàrem fer un curs de direcció amb en Xicu Masó. Bàsicament perquè hi ha molta gent que vol fer teatre, però poca gent per a dirigir. Això de dirigir per primera vegada fa una mica de por, perquè interpretant un personatge el tens força controlat i només t'has de preocupar d'allò. En canvi, assumir la direcció d'un espectacle és molt més complex, hi ha moltes més coses que has de controlar, És un repte, però també m'agrada experimentar coses noves en el món del teatre.

- Hi ha un perfil determinat perquè una persona pugui interpretar?

- Jo diria que no. D'entrada, qualsevol persona que en tingui ganes pot començar a remenar en el món del teatre. No necessàriament ha de fer d'actor. Hi ha moltes altres feines on la gent del grup pot participar activament: tramoies, electricistes, vestuari, decoració...

- A què ha d'estar disposat el públic que ens ve a veure?

- Ha d'estar disposat a passar-ho bé, d'entrada. També ha d'estar disposat a veure com el grup de teatre de Vilablareix és capaç de fer alguna cosa més que una comedieta. Que hi ha d'altres maneres de fer teatre, i que sense deixar de passar-ho bé es poden conèixer textos tan importants com aquestes dues farses curtes d'un dels autors de teatre més importants de darrer segle: Anton P. Txekhov.

Per acabar, volem informar a tota la gent, que amb gran esforç i il·lusió estem preparant: "L'os" i "Un prometatge", dues farses de Txèkhov i que esperem estrenar cap a finals de gener, principis de febrer. Esperem que vingui moltíssima gent -especialment la gent jove-, doncs això ens farà tirar endavant i continuar fent teatre a Vilablareix. Som una colla d'amics, amants del teatre i volem fer-vos disfrutar amb les nostres obres, però necessitem que amb el vostra interès ens demostreu que això del teatre és una feina interessant per a tot el poble.

Aplec de Sant Roc (*)

Diumenge, 19 de març del 2000

A les 4 de la tarda: Audició de Sardanes per la *Cobla Baix Empordà*

(*) L'Aplec de Sant Roc, que se celebra el 2n diumenge de Quaresma, a principi de segle era conegut també amb el nom de «l'Aplec de les Nívies», perquè es considerava el sant com a afavoridor del matrimoni. Conta la tradició que les donzelles casadores que assistien a l'aplec i visitaven la capella es casaven o festejaven al cap d'un any.

Festa de Sant Menna

La Festa de Sant Menna, que se celebrà el cap de setmana dels dies 13 i 14 de novembre de 1999, es va iniciar dissabte a la tarda amb el Festival d'Animació Infantil amenitzat pel *Jordi Tonietti* i la Gran Castanyada Popular.

La festa va continuar el diumenge a 2/4 de 12 del matí a l'església parroquial amb l'Ofici solemne amb acompanyament de la cobla *Ciutat de Girona*, que a la sortida de la missa va interpretar tres sardanes.

Per altra part, cal destacar que, coincidint amb la celebració de la Festa de Sant Menna, es va inaugurar el nou Casal d'Avis en el centre cultural «Can Ballí».

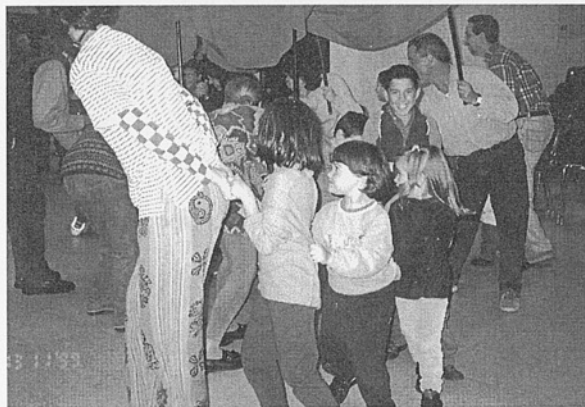
En *Jordi Tonietti* i la *Pauleta* en plena actuació.

El nou Casal d'Avis es va inaugurar coincidint amb la Festa de Sant Menna.

Ballant les sardanes interpretades per la cobla *Ciutat de Girona*.

La mainada assistent al Festival d'Animació Infantil s'ho va passar d'allò més bé.

A la inauguració no hi va faltar el pica-pica.

La Gran Castanyada Popular va ser un acte molt concorregut.

Un grup de jubilats jugant a cartes en el nou Casal d'Avis.

La Ludoteca

La ludoteca «Les Orenetes» va néixer l'any 1989 amb la finalitat d'oferir un servei a tots els nens i nenes del poble. És una entitat ludicocultural que vetlla pel desenvolupament de la personalitat de l'infant amb ajut del joc i la joguina.

El joc pels infants és un fet que s'ha anat donant al llarg dels anys. Els educadors són conscients de la importància que té, ja que ajuda a establir les relacions socials. La ludoteca cobreix tot un seguit de necessitats:

Necessitats de companys de joc. Quan surten de l'escola, molts nens i nenes van a la ludoteca per trobar-se amb els amics i poder, senzillament, jugar.

Estimulació i ajut als infants. Els pares moltes vegades no tenen el temps i/o no poden jugar amb els seus fills.

Espais aptes i estimulants. La ludoteca és un espai on es poden donar diferents tipus de jocs.

Joguines i materials lúdics diversificats. A la ludoteca es poden trobar amb molts tipus diferents de jocs i joguines: tots responen a una finalitat educativa.

La ludoteca s'ha convertit en una necessitat social per al poble. En el poble no hi ha, de moment, i a excepció de l'escola, cap altre servei municipal i/o privat que respongui a les necessitats educatives, socials i/o culturals. La ludoteca s'ha convertit en una eina de socialització.

Les fites més importants de la ludoteca són:

- Oferir a tots els nens i nenes, sense diferenciació de cap tipus, l'accés al món de les activitats i objectius lúdics.
- Afavorir, per mitjà de l'activitat lúdica, el desenvolupament psicomotor, cognitiu, crític, creatiu i afectiu de l'infant.
- Donar a conèixer la importància que té el joc per al desenvolupament integral de la persona.
- Fomentar la participació dels usuaris de la ludoteca en d'altres activitats organitzades al poble.
- Fomentar un ambient obert, agradable i distès entre els usuaris de la ludoteca.
- Recuperar i donar a conèixer els jocs tradicionals que formen part de la nostra cultura popular.
- Fer especial incidència en els hàbits i les actituds, de cares a donar pautes d'integració social als infants. En concret, treballar els hàbits d'higiene, de convivència, d'ordre, sensorials, motrius, manipulatius, etcètera.
- Potenciar la creació de nous jocs i joguines amb material divers.

Curs de Balls de Saló a Vilablareix

El divendres dia 21 de gener de l'any 2000 s'iniciarà un curs de Balls de Saló a Vilablareix. Les classes es duran a terme en els Locals de l'Ajuntament els divendres, de 10 a 11 del vespre. El preu per parella és de 7.000 PTA. Les inscripcions s'han de fer a l'Ajuntament abans del 17 de gener.

Cuina de Nadal (*)

Pollastre a la catalana

Ingredients

1 pollastre tallat en deu trossos, 150 grs. de prunes, 50 grs. de panses, 50 grs. de pinyons, 1 ceba gran, 2 tomàquets madurs, 400 c.c. d'aigua, 100 c.c. de vi blanc.

Preparació

Poseu les panses, les prunes i els pinyons en remull, per separat, en aigua durant una estona. Escorreu-los i reserveu-los. Netegeu el pollastre, saleu-lo i fregiu-lo fins que quedi ben daurat. Retireu el pollastre i en el mateix oli fregiu-hi les panses, les prunes i els pinyons. Poseu el pollastre en una cassola i tireu-hi pel damunt els fruits secs fregits.

Fregiu la ceba tallada petita, també en el mateix oli. Un cop estigui daurada, poseu-hi els tomàquets ratllats. Quan sigui tot cuit, afegiu la meitat del vi i deixeu-ho reduir, després l'aigua i deixeu-ho coure poc a poc durant uns quinze minuts. A continuació passeu-ho pel colador xinès i aboqueu-ho damunt del pollastre. Deixeu-ho coure tapat i a poc a poc.

Passats trenta minuts, poseu-hi la picada desfeta amb la resta del vi blanc i deixeu-ho coure fins que el pollastre acabi de ser tou (si el pollastre és de pagès cal un xic més de temps per coure'l, i els fruits secs cal posar-los quan fa deu minuts que el pollastre cou amb el brou).

Llagostins guisats

Ingredients

800 grs. de llagostins, 50 grs. de ceba, 50 grs. d'escalònia, 3 grans d'all, 1/4 de litre de fumet de peix, 1 copeta de brandi, 100 c.c. de nata líquida, farina, oli, sal.

Preparació

Saltegeu els llagostins en una paella amb mantega i oli. Saleu-los i retireu-los. Manteniu-los calents i en el mateix oli poseu-hi a coure la ceba i l'escalònia picades ben petites, mirant que quedin toves sense agafar color. Afegiu-hi els alls tallats i deixeu-los coure un moment; incorporeu-hi els llagostins i flamegeu-ho amb el brandi i espoleu-hi un pols de farina pel damunt.

A continuació poseu-hi el fumet i la nata líquida. Deixeu-ho coure tot plegat uns minuts, retireu els llagostins i col·loqueu-los en una plata. Acabeu de reduir la salsa i tireu-la pel damunt dels llagostins.

Torró de xocolata

Ingredients

30 grs. de nous, 30 grs. d'ametlles torrades, 30 grs. d'avellanes torrades, 100 grs. de xococripiès, 125 grs. de xocolata amb llet, 125 grs. de xocolata de cobertura, 40 grs. de mantega.

Preparació

Feu trossos petits de tots els fruits secs. Desfeu les dues xocolates al bany maria. Un cop desfetes, afegiu-hi la mantega, barregeu-ho bé, afegiu-hi els fruits secs, els xococripiès i mescleu-ho bé.

Deixeu-ho refredar una mica i, un cop tebi, poseu-ho dins un motlle folrat amb paper-film. Deixeu-ho refredar a la nevera.

(*) *Receptes del curs de cuina impartit per Núria Lladó el mes de novembre de 1999.*

Castell de Llaés

PEP COLLELDEMONT

El viatge que proposem avui als nostres lectors, és a un lloc extraordinari del Ripollès, enmig de muntanyes i de vegetació, Llaés. D'entrada, cal dir que el filòleg Joan Corominas sempre ens parla de Llaés, però els rètols que hi porten, tant per la banda de Santa Maria de Besora com per Vallfogona, solen escriure Llaers, o sigui, que si s'arriben a oblidar de la a tindriem un poble al Ripollès amb el mateix nom de Llers. Bé podríem dir, doncs, que anem del Llers de l'Alt Empordà al del Ripollès.

El castell de Llaés, actualment força ben restaurat.

El viatge que avui proposem surt d'Olot i ens porta, per la carretera de circumvalació de la ciutat, a la ruta que va directament a Ripoll pel coll de Canes. Anem a agafar, doncs, la carretera la qual, abans que no es construïssin els túnels de Capsacosta, era obligada per anar a Ripoll des de Girona, amb la particularitat que ara està en molt més bon estat que abans que havia d'engolir molt més trànsit.

Arribem a Vallfogona i des de la carretera veurem el castell, situat al mig del poble, l'antiga església parroquial de Sant Julià i el santuari de la Mare de Déu de la Salut, que fa de parròquia. No cal dir que si som matiners fins i tot hi podem fer una parada per esmorzar i visitar el poblet. Ara ja podem continuar la ruta fins que, abans d'arribar a Ripoll, veurem un rètol que ens indica Llaers a mà esquerra. Es tracta d'una pista de muntanya feta nova fa ben pocs anys i molt ben conservada. S'hi pot anar perfectament amb cotxe normal.

La pista es va endinsant enmig d'una densa vegetació, que a la tardor apareix com una simfonia de colors realment única. El primer que trobarem, quan ja es veu el castell, és l'hostal la Serra, on hi anava ja de temps ençà la gent de la contrada a fer la berenada a base de pa amb tomata i embotits o unes costelles de xai. Ara és un hostal on s'hi pot

menjar unes costelles de xai, senglar, conill, pollastre i macarrons. Per poc més de dues mil pessetes es pot fer un senyor dinar amb postres i cafè inclosos. Els caps de setmana s'emplena fàcilment, per tant és important arribar-hi d'hora o bé telefonar al 972 198049. En aquests moments estan arranjant unes habitacions, que a finals d'any ja es podran llogar i així poder passar un o diversos dies en aquest indret.

El castell de Llaés, situat damunt d'un turó a 1.004 metres d'altura, és citat ja el 919 amb el nom de Lacesse i va pertànyer al domini del monestir de Sant Joan de les Abadesses. La primitiva església de Sant Bartomeu fou manada construir per l'abadessa Ranlo, però aquest temple fou reemplaçat per un altre que va consagrar en persona l'abat Oliba el 1025. L'actual temple és del segle XVI. Del castell només en resta algun mur, ja que en el seu lloc s'hi va construir la rectoria de Llaés. Valguem Déu com han canviat els temps. En aquell indret hi ha unes poques masies i amb poca gent. Abans era parròquia i el rector vivia dalt d'aquell cim i la gent hi pujava cada diumenge a missa matinal. Gairebé tot estava en ruïnes, però ho ha comprat una gent de Vic i poc a poc ho han anat refent. Si hi són no crec que hi hagi cap inconvenient de visitar-ho. ►

Sota mateix del castell podrem veure una gran masia, la Vila, una casa noble que ara està força abandonada, tot i que els propietaris encara hi passen uns dies de vacances a l'estiu i, a més, hi ha masover. Té una sala grandiosa, d'aquelles en les quals s'hi reunia la família per la festa major, que diuen que és la més gran de Catalunya (en cases pairals, s'entén). S'explica, i amb força fonament, que en aquestes sales s'havien amagat i s'hi entrenaven els carlins abans de l'atac salvatge a Ripoll. I sembla també cert, encara que no hi ha cap document escrit que ho confirmi, que a la Vila hi havia residit una temporada Benito Pérez Galdós i que fou aquí on va escriure una part dels seus *Episodios nacionales*. Com a anècdota, s'explica que un fill de la Vila tenia una malaltia contagiosa de la pell i el tenien tancat en una habitació. El menjar li feien arribar a través d'una espitllera. El fill, cada vegada que obrien la finestreta, repetia incansablement: "*Pare no em mateu, que de la Vila sóc l'hereu*". Formant un conjunt amb el mas, que té la data de 1678 a la llinda de l'entrada, hi trobem la capella de la Mare de Déu del Roser, que porta també la mateixa data.

Prop de l'hostal La Serra, un indicador ens porta a un monument funerari de marbre, que recorda l'afusellament d'un tinent i 74 carrabiners liberals a mans del general carlí Savalls, el 1878.

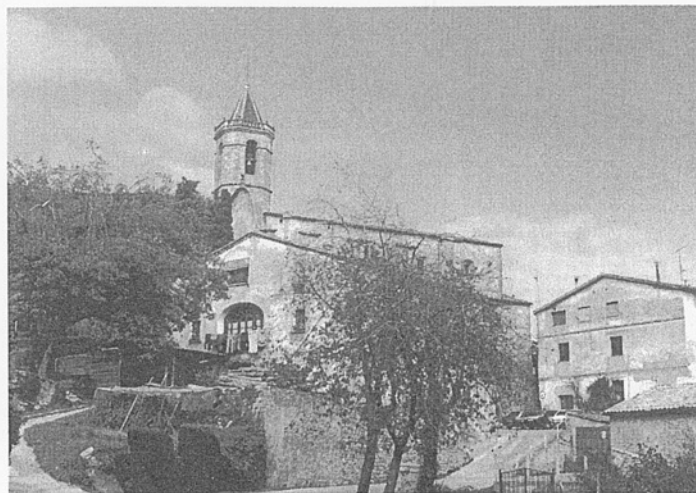
Santa Maria de Besora

Per tornar, farem una ruta impressionant per a aquells a qui els entusiasma la muntanya. Continuarem la ruta que ens porta fins a Santa Maria de Besora, també en molt bon estat. Podem dir que anem de castell en castell, ja que dalt d'un cim veurem ben aviat les ruïnes del castell de Besora, que havia format part de la casa comtal de Barcelona i més tard de la de Besalú. L'església del castell també havia fet de parròquia però ara està tot molt abandonat i no val la pena fer una caminada per pujar-hi. El poble és més aviat modern.

Vidrà i Sant Privat

Des de Santa Maria de Besora podríem baixar - tot està molt ben indicat - a Sant Quirze de Besora i anar o bé a Ripoll o a Vic. Però nosaltres continuarem fent muntanya i ens arribarem fins a Vidrà, un poble de la comarca d'Osona, però que, curiosament, pertany a la província de Girona. N'havien de fer de volta, aquella gent, per portar un paper oficial a Girona, però fa ben pocs anys es va arranjar i es va fer transitable una pista de muntanya que uneix Vidrà amb la Vall d'en Bas. Fent aquest camí, doncs, haurem donat la volta completa.

Vidrà és un poble bonic, molt bonic. Hi ha dos grans restaurants on s'hi menja bé i a bon preu. Els caps de setmana sempre hi trobareu autocars aparcats, un bon símptoma de bona cuina. A la part de baix de la carretera crida l'atenció el gran casal

Vista parcial de Vidrà, capital d'un extens municipi.

conegut com el Cavaller de Vidrà, que pertany a la coneguda nissaga dels Vila Abadal. Prop de la masia hi ha la petita capella de Santa Bàrbara, construïda el segle XVIII per la família Cavaller.

En aquesta viatge que proposem avui tot es fa una mica de pressa. Però us asseguro que Vidrà és d'aquells pobles en els quals hi ha molt per visitar. Nosaltres enfilarem la pista que porta a Sant Privat d'en Bas, passant per Siuret, un grup de cases amb la seva església parroquial dedicada a Santa Llúcia. De fet, estem en una subcomarca que es coneix pel Vidranès, ja que té unes característiques molt pròpies. Per als més excursionistes, les muntanyes de Vidrà són una font inesgotable de viatges, tots ells meravellosos. Pujar al Puigscalm -encara que sigui pròpiament de la Garrotxa-, enfilarse fins al Puig de les Àligues, arribar-se a les ruïnes del castell de Milany, a Santa Magdalena de Cambrils o a la serra de Curull, són objectius assequibles per a un caminador normal, que produeixen aquell plaer que només coneixen els qui fan el cim.

Mentre recorrem l'indret anirem descobrint l'espessa vegetació del Vidranès, amb més de 40 espècies, entre les quals destaquen el faig, el roure, el freixe, els aurons, els til·lers. I no cal dir que cada època de l'any el paisatge té unes característiques ben pròpies i diferenciades.

Continuem el nostre camí enfilant-nos per la pista que ens ha de dur a Sant Privat. Pel camí, però, trobarem un rètol que ens porta a Collfred, una masia senzilla on podrem comprar tota mena d'embotits casolans que difícilment podrem trobar en altres llocs. Cada vegada que hi passo m'hi haig d'aturar i en surto ben carregat. I que consti que no hi tinc cap comissió.

Arribem a la Vall d'en Bas, un lloc per fer-hi també una excursió i de la qual en podem parlar un altre dia. Amb tot, com que hi passem per davant, podem fer un descans a la Cooperativa de la Vall d'en Bas, oberta també els diumenges i on trobarem productes de tota mena fabricats a la Garrotxa i més enllà. Al costat de l'agrobotiga hi ha un bar, on s'hi reuneix la gent de la contrada per jugar a cartes o simplement xerrar els diumenges a la tarda.

Imatges del passat

L'alcalde Enric Vilert quan tenia 8 mesos amb els seus familiars: l'Enric, la Lola, la Pepeta, en Lluís, l'Elvira (l'àvia) i la Imelda (la besàvia).

Grup de joves de Girona a l'ermita de Sant Roc el dia de l'aplec.

Recordatori de l'ordenació sacerdotal de Mn. Tomàs Bitlloch i Ollé el 29 de juny de 1936.

Una vista del carrer Perelló l'any 1950, amb l'actual Ajuntament al fons.

Esperant l'arribada de la Mare de Déu de Fàtima.

Alumnes de l'escola del Perelló de l'any 1949.

Grups de joves del poble a finals de la dècada dels anys 40.

Activitats de les Festes de Nadal

*D*ivendres, 24 de desembre

A les 11 de la nit: **Missa del Gall**

A continuació: Representació del **Pessebre vivent**, al voltant de l'església

*D*issabte, 25 de desembre

A les 12: **Missa de Nadal**

A les 6 de la tarda: **Quina**, al teatre. Organitzen l'AMPA i el grup de teatre *L'olla dels maiquiets*

*D*iumenge, 26 de desembre

A les 6 de la tarda: **Cantada de nadales**, a càrrec del *Cor Maragall*, a l'església

A 1/4 de 8 de la tarda: Representació del **Pessebre vivent**, al voltant de l'església

*D*iumenge, 2 de gener

A les 6 de la tarda: **Quina**, al teatre. Organitzen l'AMPA i el grup de teatre *L'olla dels maiquiets*

*D*imecres, 5 de gener

A les 8 del vespre: Arribada a l'Ajuntament de la **Cavalcada de Reis**

S.I.M.S.A.

SERVEIS, INSTAL·LACIONS I MUNTATGES, S.A.

- ABASTAMENTS D'AIGUA POTABLE
- ESTACIONS DE BOMBEIG
- ELECTRIFICACIONS EN BAIXA I ALTA TENSIO
- ENLLUMENATS PÙBLICS I ORNAMENTALS

Ctra. Sta. Coloma de Farners, Km. 3
Telèfon 972 23 99 61
17180 **VILABLAREIX** - PERELLÓ (Girona)